Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 107 (8597). • 5 июнь, 1985 йил • ЧОРШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА—27 ЗАРБДОР ЎН КУНЛИК

ҲАР ТУП ҒЎЗА ЭЪТИБОРДА БЎЛСИН

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

• ЭРТАГИ, МЎЛ, ТОЛА СИФАТИ ЯХШИ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ СИЗЛАРНИНГ ШУ КУНЛАРДАГИ ҒАЙРАТИНГИЗГА, ИШНИ КЎНГИЛДАГИДЕК ТАШКИЛ ЭТИШИНГИЗГА БОҒЛИҚ • ҒЎЗАСИ ЎСИШДАН ҚОЛГАН МАЙДОНЛАРГА ҚЎШИМЧА ИШЛОВ БЕРИШНИ КУЧАЙТИРИНГ • ҚАТОР ОРАЛАРИ ДОИМО ЮМШОҚ ВА БЕГОНА ЎТДАН ТОЗА БЎЛСИН • КУЛЬТИВАЦИЯ СИФАТЛИ ЎТКАЗИЛСИН • ҒЎЗАНИ СУҒОРИШНИ ТЕЗЛАШТИРИНГ • ҲАШАРОТГА ҚАРШИ КУРАШНИНГ ЭНГ САМАРАЛИ ВОСИТАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИНГ.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла етиштириш ва давлатга топшириш бўйича планни муддатидан олдин бажарганликлари учун қуйидагилар область «Ҳурмат тахтаси»га ёзиладилар:

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Москва» совхози (директори А. Ғаффоров, партия ташкилотининг секретари Р. Тўланов, касаба союз ташкилотининг раиси Т. Абдиев, комсомол комитетининг секретари Е. Абдуллаев, пиллачилик агротехниги Х. Раупова ўртоқлар).

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Вотинцев номли колхоз (раиси А. Ковшутов, партия ташкилотининг секретари А. Қурбонов, касаба союз ташкилотининг раиси М. Баратов, комсомол комитетининг секретари Т. Носиров, пиллачилик агротехниги М. Ортиқов ўртоқлар).

ТОШКЕНТ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ленин номли колхоз (раиси Ғ. Умаров, партия ташкилотининг секретари А. Умаров, касаба союз ташкилотининг раиси А. Абдуллаев, комсомол комитетининг секретари Р. Аҳматов, пиллачилик агротехниги М. Шералиева ўртоқлар).

УРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Охунбобоев номли колхоз (раиси М. Рўзматов, партия ташкилотининг секретари Ж. Қосимхўжаев, касаба союз ташкилотининг раиси С. Мирзаев, комсомол комитетининг секретари Ш. Каримов, пиллачилик агротехниги И. Қурбоналиева ўртоқлар).

Ким Пен Хва номли колхоз (раиси Т. Мадиёров, партия ташкилотининг секретари М. Маматхолиқов, касаба союз ташкилотининг раиси Т. Ўрозбоев, комсомол комитетининг секретари А. Қодиров, пиллачилик агротехниги Х. Мўминова ўртоқлар).

«Ленин йўли» колхози (раиси Қ. Соттибоев, партия ташкилотининг секретари Г. Генашев, касаба союз ташкилотининг раиси Д. Саидолимов, комсомол комитетининг секретари Р. Ҳамидов, пиллачилик агротехниги С. Раҳмонова ўртоқлар).

А. Икромов номли колхоз (раиси З. Мўминов, партия ташкилотининг секретари А. Исаев, касаба союз ташкилотининг раиси А. Марасулов, комсомол комитетининг секретари С. Ботирова, пиллачилик агротехниги Н. Баркашова ўртоқлар).

ҒАЛАБА РАЙОНИ БЎЙИЧА

Энгельс номли колхоз (раиси Б. Ким, партия ташкилотининг секретари Ж. Турсунов, касаба союз ташкилотининг раиси А. Ким, комсомол ташкилотининг секретари Р. Ўрозбоев, пиллачилик агротехниги Э. Керимқулов ўртоқлар).

Свердлов номли колхоз (раиси М. Отабеков, партия ташкилотининг секретари Б. Мамиров, касаба союз ташкилотининг раиси А. Абдуҳамидов, комсомол ташкилотининг секретари С. Номозов, пиллачилик агротехниги Э. Жиянов ўртоқлар).

Киров номли колхоз (раиси А. Дўйсабеков, партия ташкилотининг секретари Ж. Одилбеков, касаба союз ташкилотининг раиси Н. Гричихина, комсомол ташкилотининг секретари Х. Бекмуродова, пиллачилик агротехниги Э. Уккибоев ўртоқлар).

«Заря коммунизма» колхози (раиси В. Хан, партия ташкилотининг секретари Қ. Першеев, касаба союз ташкилотининг раиси Е. Егай, комсомол ташкилотининг секретари И. Ким, пиллачилик агротехниги Б. Аҳмедова ўртоқлар).

ЧИНОЗ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози (раиси Т. Раимова, партия ташкилотининг секретари Д. Салимбеков, касаба союз ташкилотининг раиси И. Аширов, комсомол ташкилотининг секретари С. Уналбеков, пиллачилик агротехниги К. Оғабоева ўртоқлар).

ТОШКЕНТ РАЙОНИ БЎЙИЧА

С. Раҳимов номли колхоз (раиси А. Абдураҳимов, партия ташкилотининг секретари Д. Раҳимжонова, касаба союз ташкилотининг раиси Т. Сиддиқов, комсомол ташкилотининг секретари Р. Тоиров, пиллачилик агротехниги С. Мирзаалиева ўртоқлар).

«Тошкент» совхози (директори Т. Тўхтабоев, партия ташкилотининг секретари М. Усмонов, касаба союз ташкилотининг раиси Р. Талаев, комсомол ташкилотининг секретари А. Ҳайитбоев, пиллачилик агротехниги З. Пўлатов ўртоқлар).

«Ленинград» совхози (директори С. Суннатов, партия ташкилотининг секретари А. Иброҳимов, касаба союз ташкилотининг раиси С. Қанибеков, комсомол ташкилотининг секретари Д. Мирраҳимов, пиллачилик агротехниги А. Набиев ўртоқлар).

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози (раиси Н. Боймуҳамедов, партия ташкилотининг секретари И. Қориев, касаба союз ташкилотининг раиси К. Пўлатов, комсомол ташкилотининг секретари Ш. Абдуллаев, пиллачилик агротехниги Г. Юсупова ўртоқлар).

Охунбобоев номли колхоз (раиси З. Жалилов, партия ташкилотининг секретари А. Абдулҳақов, касаба союз ташкилотининг раиси М. Ёқубова, комсомол ташкилотининг секретари К. Маҳмудов, пиллачилик агротехниги И. Ғуломова ўртоқлар).

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ҲАМ СУРЪАТ, ҲАМ СИФАТ БЎЛСИН

БУ ЙИЛ областимиз меҳнаткашлари 140 минг гектар майдонда пахта етиштирмоқдалар. Табиат қийинчиликларини мардона меҳнатлари, ақл-идрок билан енгган деҳқонларимиз чигитни вақтида экиб, қийғос ундириб, кўчатларни бутлаб олгач, парваришни кучайтириб юбордилар. Улар шу кунларда асосий диққат-эътиборни ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ўсишига қаратмоқдалар. Ана шу мақсадда зарур агротехник тадбирлар амалга оширилмоқда. Илғор колхоз ва совхозлар, ташаббуси область партия комитети томонидан маъқулланган бир группа деҳқонлар бу тадбирларни амалга оширишда ибрат бўлмоқдалар. Катта-катта майдонлардаги ғўзалар шоналай бошлади. Барча майдонларда яганалаш сифатли тугалланди.

Лекин текширишлар шуни кўрсатдики, зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун ҳамма жойда ҳам амалга оширилаётган ишлар талаб даражасида эмас. Айрим колхоз ва совхозларда трактор ишларининг сифатсиз бажарилишига йўл қўйилмоқда. Культивация вақтида ишчи органларининг тўлиқ ўрнатилмаслиги ҳоллари ҳам учраб турибди.

Кейинги кунларда ёққан қаттиқ ёмғирлар туфайли пахтазорларда қатқалоқ пайдо бўлди. Бу пахтанинг ўсиш ва ривожланишига салбий таъсир қилди.

Айрим бригада ва хўжаликларда эса майдонларнинг бегона ўт босиб кетишига йўл қўйилган. Бекобод, Бўка, Пискент районларида ғўзаси ривожланишдан орқада қолаётган майдонлар борлиги аниқланди. Ҳозирги кундаги вазифа энг биринчи навбатда ана шу майдонларга қўшимча ишлов бериб, агротехника тадбирларининг тўлиқ бажарилишини таъминлашдан иборатдир. Ана шунда ҳамма майдонлардаги ғўзаларни ёппасига шоналатиб олиш учун имконият яратилади. Мўл, эртаги, сифатли ҳосил етиштириш учун ғўза парваришида ҳам суръатга, ҳам сифатга эътибор бериш зарур.

Деҳқонларимиз ҳосил кўчатдан олинишини яхши биладилар. Бунинг учун эса ҳар туп ғўза серҳосил ва бақувват бўлиб ўсиши керак. Кунлар исиб қолди. Ғўзани суғоришни тезлаштириш зарур.

Ҳар бир колхоз ва совхозда трактор культиваторларининг иш унумини ҳамда сифатини қатъий назорат қилиб бориш лозим. Культивациядан сўнг пешма-пеш ғўзага сув беришни ташкил этиш, бу тадбирни далаларнинг тупроқ шароитини ҳисобга олган ҳолда ўтказиш зарур.

Ёғингарчилик туфайли далаларда бегона ўт кўпайган бўлиши мумкин. Шунинг учун ҳам культиваторларнинг ишчи органлари тўлиқ ўрнатилган бўлиши шарт. Барча далаларда ҳашаротга қарши курашда ПГС мосламаларидан тўлиқ фойдаланилишини таъминлайлик. Ҳашаротга қарши дори сепишни эрталаб ва кечки салқин пайтда ўтказиш яхши самара беришини унутманг.

Мўлжалдаги кўчатларни ҳосил пишиб етилгунга қадар тўла сақлаб қолиш ва ҳар бир колхоз ва совхозда зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада «оқ олтин» етиштириш учун шу кунларда пухта замин яратайлик. Дала ишларида суръат ва сифат бўлсин!

ТАШАББУСКОР ПИЛЛАКОРЛАР ИЗИДАН

БЕШ ҚУТИДАН 500 КИЛОГРАММ

АБДУРАХАТ Эргашевнинг асли касби фельдшер, «тез ёрдам» машинасида ишлайди. Лекин қишлоқда туғилиб ўсиб, вояга етган эмасми, хўжалик ишига ҳисса қўшишни ҳам ўзининг шарафли бурчи деб ҳисоблайди. Бу йил ҳам у шу ният билан областимизнинг бир группа илғор пиллакорлари ташаббусига қўшилишга аҳд қилди. Оила аъзолари билан маслаҳатлашди. Турмуш ўртоғи Гулсара опа ва фарзандлари отанинг таклифини қўллаб-қувватлашди. Улар 5 қути қурт уруғи боқиб, КПСС XXVII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақада актив қатнашиб, ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммдан, жами 500 килограмм юқори сифатли хом ашё топширишга бел боғладилар.

Шундай қилиб, оилавий звено ташкил этилди. «Оҳангарон» совхози маъмурияти ташаббускор пиллакорлар учун барча зарур шарт-шароитларни яратиб берди. Хоналар мавсумга ўз вақтида тайёрланди.

Звено учун 2 гектар тутзор ажратилди. Абдурахат ака фарзандлари билан бўш вақтларида тутзорлар парваришини яхши ташкил этди. Қатор оралари юмшатилди, ўғит солиниб, сув қўйилди. Шунинг учун ҳам барг ҳосили мўл бўлди.

Қурт боқишга ўз вақтида киришилди. Баргдан тежабтергаб фойдаландилар. Хоналар ўз вақтида шамоллатилиб, мўътадил ҳарорат, намлик таъмин этилди. Шунинг учун ҳам пилла қуртлари мўл ҳосил бера бошлади. Бир неча кундирки, звено аъзолари пилла териш ва давлатга топширишни бошлаб юбордилар. Ҳозиргача қабул пунктларига 400 килограммдан ортиқ юқори сифатли маҳсулот етказиб берилди.

— Биз ўз сўзимизнинг уддасидан, албатта, чиқамиз, — дейди Абдурахат ака. — Бунинг учун ҳамма имконият бор.

Н. РИХСИЕВ.

СИРДАРЁ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ МЕҲНАТ МУВАФФАҚИЯТИ

Сирдарё областининг пиллачилари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошириб, ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, мўл ҳосил етиштирдилар ва 1985 йилги социалистик мажбуриятларни ҳамда умуман пилла тайёрлаш беш йиллик планини муддатидан аввал, 2 июнда бажардилар.

Давлатга 416 тонна пилла топширилди, шунинг 85 проценти юқори нав пилладир. Ҳар қути қурт уруғидан 59 килограмм пилла олинди. Эришилган муваффақиятга Гулистон, Сирдарё, Комсомол ва Боёвут районлари катта ҳисса қўшдилар, улар социалистик мажбуриятлар бажарилишини таъминладилар. Ворошилов, Оқолтин, Меҳнатобод, Ильич ва Ховос районлари йиллик планларни бажариш арафасида турибдилар.

Эришилган муваффақиятлар қурт боқишда қатнашган колхозчилар ва совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари фидокорона меҳнатининг, партия, совет, қишлоқ хўжалиги, касаба союз ва комсомол органларининг, тайёрлов ташкилотларининг моҳирона ташкилотчилик ва сиёсий иши натижасидир.

Пилла териш ва давлатга топшириш давом этмоқда. Область пиллачилари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, пландан ташқари 25 тонна пилла топшириш ва ялпи пилла ҳосилини 435 тоннага етказиш мажбуриятини олдилар.

● ЧИНОЗ районидаги Охунбобоев номли колхоз пиллакорлари областда биринчилар қатори пилла планини бажардилар. Улар шу кунларда оширилган мажбурият ҳисобига пилла топширмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) колхознинг илғор пиллакорлари Солия Раимова, Турсуной Бухорбоева ва Турсуной Иброҳимовалар.

А. Зуфаров фотоси.

СУВЧИЛАР ҒАЙРАТ ҚИЛМОҚДАЛАР

Кунлар исиб кетди. Бундан буён ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлаш — мўл ҳосил гаровидир. Ғалаба районидаги «Москва» колхозининг ўртоқ М. Номозов бошлиқ бригадаси сувчилари Алимпошша Таналаев ва Жондор Турсунбеков ўртоқлар бу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Улар ҳар бир картанинг тупроқ шароити, ғўзаларнинг ривожини ҳисобга олган ҳолда сув қўймоқдалар. Кунига 3—4 гектар майдондаги ғўза қондириб суғорилмоқда.

Бригада пахтакорлари бу йил 140 гектар майдонда «оқ олтин» етиштирмоқдалар. Экишни барвақт тугаллаб, чигитни бир текис ундириб, гектарларда кўчатларнинг тўлиқ бўлишига эришган деҳқонлар ғўза парваришини кун сайин кучайтирмоқдалар. Улар барча майдонлардаги ғўзаларни тезроқ шонага киритиб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Бу ўринда сувчи ва механизаторнинг ҳамкорлигига алоҳида эътибор берилаётир. Ҳашаротга қарши кураш ҳам кучайтирилди. Ғўзаларга эрталаб ва кечқурунги салқин пайтларда дори сепилмоқда. Иккинчи культивация, биринчи озиқлантиришни муваффақиятли тугаллаган бригада пахтакорлари пахта пишиб етилгунча ҳар гектар ерда 110 минг туп кўчатни сақлаб қолиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

М. ҲАМДАМОВ.

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН ТАЙЁР

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналари коллективлари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақа янги ишлаб чиқариш илғорларини аниқламоқда.

«Промтехмонтаж» бошқармасининг Иван Татарников бошчилигидаги слесарлар бригадаси 1989 йил ҳисобига ишлашга киришганликларини маълум қилдилар. Яқинда «Чирчикжилстрой» бошқармаси, «Узбекхиммаш» заводининг Анатолий Фомичев ва Борис Ковальчук бригадалари, 160-қурилиш трестидан Виктор Граница етакчилигидаги монтажчилар бригадаси ва бошқа кўплаб илғорлар ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилишга киришганликлари ҳақида рапорт бердилар.

М. МИРАЛИМОВ.

ЮГОСЛАВИЯ КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ВАКИЛЛАРИ ТОШКЕНТДА

Кеча Тошкентга республикамиз пойтахти билан биродарлашган Югославия Социалистик Федератив Республикаси Скопье шаҳри касаба союзлари советининг делегацияси келди. Делегацияга шаҳар касаба союзлари советининг секретари Слобаданка Кузмановска бошчилик қилмоқда. Делегация составида шаҳар касаба союзлари Совети президиумининг аъзоси Юршид Рифат ва община касаба союзлари советининг раиси Вера Крстевскалар бор. Меҳмонларимизнинг келишдан мақсади пойтахт области ва Тошкент шаҳри касаба союз ташкилотларининг корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар касаба союз комитетларининг иш тажрибасини ўрганишдир.

Делегация аъзолари Ўзбекистонда бўлган биринчи кунда «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент Давлат университети, Алишер Навоий номидаги опера ва балет театрида бўлдилар, Тошкент янги қурилишлари районлари ва диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

Югославия касаба союзлари вакилларини Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси, ВЦСПС аъзоси А. В. Браилов қабул қилди.

◆ ОҚҚЎРҒОН районидаги Вотинцев номли колхознинг 6-бригадаси пахтакорлари бу йил 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33,5 центнердан «оқ олтин» териб олиш учун курашмоқдалар. Айни кунларда бригадада парвариш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Бунда илғор звено бошлиғи, механизатор Акбар Тўрахоновнинг ҳиссаси катта бўлаётир. Суратда: А. Тўрахонов.

А. Мальцев фотоси.

МЕҲНАТ ИНТИЗОМИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Тошкент область партия комитетида 3 июнь куни меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва иш вақтининг зое кетишини камайтириш жамоат кўригини ўтказиш бўйича область ташкилий комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисни область партия комитетининг секретари, ташкилий комитет раиси Ш. З. Камолхўжаев олиб борди. Акмал Икромов районы ташкилий комитетининг иши ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Мажлисда таъкидландики, Тошкентдаги бу районнинг партия, совет, касаба союз ва хўжалик органлари социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтининг зое кетишини ва кадрлар қўнимсизлигини камайтириш юзасидан муайян ишларни олиб бормоқдалар. Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш кучайди, спиртли ичимликларни сотиш тартибга келтирилди. Кўрилган чоралар натижасида қатор корхоналарда иш вақтининг зое кетиши қисқарди, ишлаб чиқаришда интизом ва тартибни бузиш ҳоллари камайди.

Шу билан бирга Акмал Икромов район меҳнат коллективларида жамоат кўригини ташкил этишда каттагина камчилик ва нуқсонлар ҳам бор, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтининг зое кетишини ва кадрлар қўнимсизлигини камайтириш имконини берадиган резервлардан тўла фойдаланилмаяпти. Район ташкилий комитетининг суст назорати ва лозим даражада талабчанлик кўрсатмаётганлиги оқибатида қатор коллективлар, жумладан, «Узместпром» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узместремстроймонтаж» трестининг ремонт-қурилиш бошқармаси, район ободонлаштириш бошқармаси ва бошқа коллективлар шу вақтгача кўрикни ўтказишга қўшилганлари йўқ.

Заргарлик заводи, булкакондитер комбинатида меҳнат интизомини бузувчиларга қарши кураш суст ва бўш кенгайтирилмоқда, бу корхоналарда Қонунга мувофиқ меҳнат коллективларига берилган ҳуқуқлардан етарли даражада фойдаланилмаяпти, ўртоқлик судлари фаолиятсизлик кўрсатмоқда.

Қатор корхоналарда ишчиларнинг юксак унум билан меҳнат қилиши ва дам олиши учун лозим шароитлар яратиб берилмаган. Айниқса, булка-кондитер комбинати, «Чевар» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарда бундай камчилик сезиларли даражададир. Райондаги барча меҳнат коллективларида ичкиликбозлар, прогулчилар ва бошқа интизомни бузувчиларга нисбатан муросасизлик вазияти тўла вужудга келтирилганича йўқ.

Бунинг оқибатида кўпчилик корхоналарда меҳнат интизомини бузиш ҳоллари ҳали ҳам тез-тез содир бўлмоқда. Иш вақтининг йўқолиши камаймаяпти, кадрлар қўнимсизлиги давом этмоқда.

Область ташкилий комитети қабул қилган қарорда Акмал Икромов районы ташкилий комитети зиммасига корхоналар ва муассасалар партия, касаба союз ташкилотлари, маъмуриятлари билан ҳамкорликда кўрсатиб ўтилган камчиликларни қисқа муддатларда бартараф этиш вазифаси юклатилди. Бунда меҳнат интизомини бузиш ҳоллари, иш вақтининг йўқотилиши ва кадрлар қўнимсизлигининг кўпайиши сабабларини чуқур таҳлил қилиш, зарур ташкилий ва идеологик тадбирларни амалга ошириш, райондаги барча меҳнат коллективларида прогулчилар, ичкиликбозлар, ўзининг нопок ахлоқи билан ишчи шуҳратига доғ тушираётган, район меҳнаткашларининг давлат планлари ва социалистик мажбуриятларини бажаришига ҳалақит бераётган кимсаларга нисбатан ҳақиқий муросасизлик вазиятини вужудга келтириш ёрдам беради.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Оҳангарон районида бўлиб ўтган илмий-амалий конференция Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI ва XIX пленумлари қарорлари асосида илмий атеистик пропагандани янада такомиллаштириш, янгича урф-одатлар ва маросимларнинг тарбиявий ролини ошириш масалаларига бағишланди. Бу мавзуда Ўзбекистон Фанлар академияси Х. Сулаймонов номли қўлёзмалар институти директори А. П. Қаюмов, район ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Е. Пчелкина докладлар билан чиқдилар.

Шундан сўнг тингловчилар ўзаро тажриба алмашдилар. Сўзга чиққан Ворошилов номли совхоз партия ташкилоти секретарининг ўринбосари П. Шеров, район комсомол комитетининг иккинчи секретари Ҳ. Пирназаров, Қорахитой қишлоқ Совети раиси У. Арслонова ва бошқалар омма орасида олиб борилаётган атеистик тарбия самаралари, янгича урф-одатлар ва маросимларни ҳаётга жорий этиш бўйича тўпланган тажрибалар ҳақида гапирдилар.

Илмий-амалий конференцияда атеистик пропагандани янада кучайтириш, янгича урф-одатлар ва маросимларнинг тарбиявий ролини оширишга кўмаклашувчи тавсиялар қабул қилинди.

ДАВРА СУҲБАТИ

Сиёсий маориф ва иқтисодий таълим системасида ўқув йили ниҳоясига етмоқда. Йил давомида тингловчиларнинг билим ва маҳоратларини ошириш, ўқув формаларини такомиллаштириш бўйича қандай тажрибалар тўпланди? «Янгийўл» район газетаси редакциясида бўлиб ўтган пропагандистларнинг давра суҳбатида шу хусусда гап борди.

Давра суҳбатини район партия комитетининг секретари Р. Тожибоев кириш сўзи билан бошлаб берди. Сўнг У. Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси сиёсий маориф кабинети мудири Н. Орипов, «Интернационал» колхози пропагандисти Ф. Мухтасимов, Ҳ. Турсунқулов номли колхоз пропагандисти Э. Назаров ва бошқалар КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь ва 1985 йил апрель Пленумлари қарорлари асосида ўқув машғулотлари самарадорлигини ошириш бўйича тўплаган тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Давра суҳбати ҳақидаги ҳисобот газета саҳифасида қизиқарли формада баён этилди.

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИ ШАЙЛИГИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ҚЎШНИНГИЗДАН ЎРГАНИНГ

«Победа» колхозининг СССР Олий Совети депутати В. Дюгай бошлиқ бригадаси дала шийпони туш пайтларида ҳамиша гавжум бўлади. Шийпон бригада меҳнаткашларининг иккинчи уйига айланган. Бу ерда уларнинг дам олиб, мириқиб ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар мавжуд. Кундалик газета ва журналлар келтирилиб турилади. Радио ва телевизор ишлаб турипти.

Райондаги Ленин номли, «Заря коммунизма», Свердлов номли колхозлар, Киров номли ўқув-тажриба хўжалиги дала шийпонлари ҳам ҳақиқий оромгоҳларга айлантирилган. Лекин «Коммунизм» совхозида, Ҳамза номли, Киров номли, Энгельс номли колхозларнинг айрим дала шийпонларидаги аҳвол бугунги кун талабига тўла жавоб бермайди. Шийпонлар яхши жиҳозланмаган, жанговар шиорлар кўринмайди.

Вақт кутиб турмайди. Дала меҳнаткашларининг юмушига кун сайин юмуш қўшилаяпти. Шунинг учун юқорида тилга олинган хўжаликларнинг раҳбарлари пахтакорларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб беришлари лозим. Ана шундагина ишда унум, ҳосилда барака бўлади.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
Ғалаба райони.

РЕМОНТ ҚИЛИНДИ-Ю...

Ҳ. Турсунқулов номли колхоз райондаги йирик, сертармоқ хўжаликлардан ҳисобланади. Колхоз меҳнаткашлари 1984 йилда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш бўйича йиллик планларини муваффақиятли бажаришди. Бу йил хўжалик пахтакорлари яхши ният билан минг гектар майдонга чигит экишиб, айни кунларда ғўза парваришини намунали ташкил этаяптилар.

Хўш, колхозчиларнинг туш пайтлари дам олишлари, маданий ҳордиқ чиқаришлари учун қандай шароитлар яратилаяпти? Ана шу саволга жавоб топиш учун биз колхознинг дала шийпонларида бўлдик.

Деҳқонбой Жуманов бошлиқ 11-бригаданинг дала шийпонини кўриб мамнун бўлдик. Шийпон сифатли ремонт қилиниб, керакли жиҳозлар билан безатилган. Колхозчиларни баракали меҳнат қилишга ундовчи даъваткор шиорлар осилган. Ишлаб чиқаришга оид кўрсаткичлар ва социалистик мусобақа шартлари кўрсатилган тахталар қўйилган.

— Шийпонга кундалик газета ва журналлар вақтида келиб туради, — дейди колхоз правлениеси раисининг маданий-оқартув ишлари бўйича ўринбосари Алижон Отахонов. — Бундан ташқари бу ерда туш пайтлари тез-тез турли мавзуларда суҳбатлар ва лекциялар уюштирилиб турилади. Шийпонда сотувчисиз магазин ташкил этилган. Колхозчилар бу ердан кундалик молларни сотиб олишади.

Хўжаликнинг кўпчилик дала шийпонларидаги шарт-шароитлар мақтовга лойиқ. Лекин айрим шийпонлар талабга тўла жавоб бермайди. Масалан, 4-бригада шийпони кўргазмали агитация воситалари билан тўла жиҳозланмаган. Газета-журналлар тартибсиз пала-партиш ётибди. Шийпон атрофи ифлос, тартибга келтирилмаган. Бундан ташқари шийпоннинг қаршисида ёнилғи солинган катта цистерна қўйилган. Ундан чиқаётган ҳид шийпон атрофини тутиб кетган. Колхоз техника хавфсизлиги мутахассислари ёнилғи сақланадиган ва заправка қилинадиган жойлар аҳоли яшайдиган ва дам оладиган ерларга яқин бўлмаслигини наҳотки билишмаса?

Тўғри, хўжаликдаги ҳамма дала шийпони ремонтдан чиқарилган. Лекин, бу билан иш битмайди. Айрим шийпонларда интизомни мустаҳкамлашга чақирувчи даъваткор шиорлар, турли хил стендлар етишмайди.

Дала ишлари кун сайин авж олаяпти. Шунинг учун колхоз правлениеси ва партия ташкилоти хўжаликдаги мавжуд дала шийпонларини жиҳозлаш, камчиликларни бартараф этишга асосий эътиборни қаратишса колхозчиларнинг амалга ошираётган ишлари янада унумли бўларди.

С. ШАМСУТДИНОВ,
Янгийўл райони.

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Оҳангарон шаҳар саноатчилари КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш, умуман беш йиллик ва унинг якунловчи йили топшириқларини муваффақиятли уддалаш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этаётган кўпчилик саноат корхоналари коллективлари графикдагидан ўзиб ишлаб, мусобақа пешқадамлари сафида бормоқдалар. Айниқса, «Стройпластмасс» комбинати, «Сантехлит» заводи, айрим бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари коллективлари меҳнатда яхши натижаларга эришмоқдалар.

Шу туфайли ҳам шаҳар бўйича қўшимча маҳсулот реализация қилиш юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятлар ортиғи билан адо этилмоқда. Йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнида салкам 500 минг сўмлик қўшимча маҳсулот реализация қилиш назарда тутилган эди. У уч баравардан зиёдроқ ортиғи билан бажарилди. Йил бошидан бери давлат планига қўшимча етказиб берилган жами маҳсулот миқдори 1 миллион 680 минг сўмликни ташкил этди. Оҳангаронликлар бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

◆ ГАЛИНА Перькованинг Олмалиқ мис эритиш заводида кран — машинисти бўлиб ишлаётганига ҳам 20 йилдан ошиб кетди. Шу давр ичида ўзининг ҳалол меҳнати билан коллектив ҳурматига сазовор бўлди. КПСС XXVII съезди шарафига бағишланган зарбдор ўн кунликларда муваффақиятли иштирок этмоқда. У кунлик топшириқларини доим ортиғи билан бажармоқда. СУРАТДА: кран машинисти Г. Перькова.

В. Сироткин фотоси.

ТАШАББУСНИ ҚУВВАТЛАШ КЕРАК

ОБЛАСТИМИЗНИНГ энг йирик бу паррандачилик фабрикасини бунёд этаётган 21-механизациялашган кўчма колонна коллективи мавжуд меҳнат ва моддий-техника ресурслари ҳисобига меҳнат унумдорлигини муттасил ошириш, иш сифатини яхшилаш, пировард натижаларга барвақт эришиш мумкинлигини намойиш этмоқда. Масалан, бинокорлар шу йилнинг биринчи кварталида об-ҳаво шароити ниҳоятда ноқулай бўлишига қарамасдан давлат планларини муваффақиятли бажардилар. Фабриканинг 2,2 миллион бройлер боқишга мўлжалланган учинчи навбати объектларини қуришда 1 миллион 518 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. Бу пландагидан 218 минг сўмлик кўпдир. Ҳар бир ишловчи ҳисобига бажарилган иш ҳажми 4 минг сўмликни ташкил этди. Бу топшириқдагига нисбатан бир процент ортиқдир.

— Биринчи квартални кўнгилдагидек якунладик, бундан коллективимиз хурсанд,— деди биз билан суҳбатда кўчма колонна бошлиғи И. Югай.— Биз икки «фронт»да ишлаётганимиз ҳисобга олинса бу дуруст натижадир. Чунки бинокорларимиз ҳам ишлаб чиқариш, ҳам уй-жой зонасини барпо этмоқдалар. Иккала соҳада ҳам иш яхши бормоқда. Албатта қийинчиликларсиз бўлмаяпти. Лекин уларни енгиб ўтяпмиз. Апрель ойи плани ҳам бажарилди.

Коллективнинг ўн биринчи беш йиллик якунловчи йилидаги дастлабки қадами шундай қутлуғ бўлди. Бу бунёдкорлик ишлари муваффақиятли якунланишига бўлган ишончни янада мустаҳкамламоқда. Коллектив зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятга мувофиқ фабриканинг учинчи навбати 1985 йилнинг 7 октябригача — СССР Конституцияси кунигача, яъни муддатидан илгари фойдаланишга топширилиши керак. Бинокорларнинг бу аҳдини монтаж ташкилотлари, материаллар ва конструкциялар етказиб берувчилар, «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти коллективлари ҳам қўллаб-қувватлашди. Янги навбат ишга тушгач гўшт етиштиришга мўлжаллланган бу йирик паррандачилик фабрикаси қурилиши охирига етади. Партиямизнинг навбатдаги XXVII съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилган қурилиш иштирокчиларининг бу ватанпарварлик ташаббуси ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга моликдир.

— Ваъдани бажариш учун барча бинокорлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар, айтиш мумкинки, қурилишнинг ҳар бир иштирокчиси ўз вазифасига виждонан муносабатда бўлмоқда,— дейди республиканинг донгдор бинокори, хўжалик ҳисоби асосида ишловчи йирик бригада бошлиғи М. Жўраев.— Бизнинг ҳозирги имкониятларимиз, кадрларимизнинг юксак маҳорати, тўпланган тажриба барча ишларни интенсив равишда, кам меҳнат ва маблағ сарфлаган ҳолда жадал олиб бориш имконини беради. КПСС Марказий Комитетида саноат бирлашмалари ва корхоналари, колхозлар ва совхозлар, ишлаб чиқариш бригадалари раҳбарлари, мутахассислар ва олимлар билан бўлиб ўтган учрашувда партия XXVII съездига тайёргарлик даврида зўр куч-ғайрат ва фидокорлик билан ишлаш, ташаббускорликни янада кенгайтириш, ижодкорликни кучайтиришга даъват этилди.

Бу М. Жўраев раҳбарлигидаги бригаданинг амалий ишларида ўз ифодасини топмоқда. Коллективга 54 бинокор бирлашган. Бригада аъзоларининг бир группаси яқинда паррандабоқарлар шаҳарчасида саккиз квартирали уйни пардозлаш ишлари бошлашга тахт қилиб қўйдилар. Бунинг учун бир ойдан ҳам озроқ вақт сарфланди, бу — белгилангандан анча камдир. Шу кунларда эса тўрт ва ўн икки квартирали уй-жой қурилишини бошлаб юбордилар. Бундан ташқари, шаҳарчада 784 ўқувчига мўлжалланган мактаб, магазин, фельдшерлик-акушерлик пункти қурилмоқда. Буларнинг ҳаммаси шу йил ишга туширилади.

Бригада аъзоларининг яна бир группаси ишга тушириладиган учинчи навбат комплексининг олтита паррандахонаси қурилишида фаол қатнашмоқда. Бу муҳим вазифани бажаришга тажрибали бинокорлар раҳбарлигидаги иккита звено жалб қилинган. Кенг ваколатлар ва жорий ишлаб чиқариш масалаларини мустақил ҳал қилиш ҳуқуқига эга бўлган бригадирнинг ўзи эса қўл қовуштириб турмасдан ҳамма билан бирга меҳнат қилмоқда. Айни вақтда раҳбар, ташкилотчи, тарбиячи вазифасини ҳам моҳирона бажармоқда.

Кўчма колонна хўжалик раҳбарлари ва инженер-техник ходимлари коллективи ўтган йили меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг энг мақбул усули қарор топганлигини ва унга амал қилиш бундан ҳам яхши натижалар беришини алоҳида таъкидламоқдалар. Улар ишнинг муваффақияти қуйи меҳнат коллективларида ҳал бўлишини ҳисобга олиб, бригадаларнинг фаолиятини такомиллаштириш, ташаббускорлигини ривожлантиришга алоҳида эътибор беришди. Ишни уларни йириклаштиришдан бошлашди.

Ҳозирги вақтда колоннада 12 та бригада ишлаб турибди. Уларнинг ҳар бирига 30 нафардан 60 нафаргача бинокор бирлашган. Қурувчиларнинг аксарият кўпчилиги юксак малакали бўлиб, асосийсидан ташқари қатор қўшимча касбларни ҳам эгаллаб олишган. Улар орасида энг йириги колоннанинг ветеран бинокори М. Жўраев бошчилигидаги бригададир. В. Тен раҳбарлигидаги коллективда эса 40 нафардан ортиқ қурувчи меҳнат қилмоқда. Ҳар бир бригада объектдан объектга кўчиш графигига эга, бутун йил давомида амалга оширадиган ишини билади, унинг иш ҳақи фонди ҳам аниқ белгиланган. Бундай бригадалар комплекс бўлиб, барча қурилиш ишларини амалга оширадилар, фақат пардозлашни колонна составида ташкил этилган ихтисослашган участка коллективи бажаради.

Ҳар бир бригада ўзининг резерв иш фронтига ҳам эга. Шу сабабли ҳам бинокорларнинг бекор туриб қолиши тўла бартараф этилган. Бир объектда иш бўлмаса, иккинчисига ўтиб меҳнат қилаверишади. Техника воситалари, юк кўтариш механизмларини тарқатиб юбормаслик учун участкага маълум вақтга бириктилади. Бунда қурилиш-монтаж ишларининг технологик давомийлиги ҳисобга олинади. Ҳафталик, суткалик планлаштиришнинг қўлланиши ҳам ишга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Ҳар куни бажарилган иш таҳлил қилинади. Айниқса, камчиликлар аниқланиб, уларни бартараф этиш учун зудлик билан зарур чоралар кўрилади.

Худди шу усул, яъни меҳнатни илмий уюштириш, қурилиш ва монтаж ишларини интенсивлаштириш, хусусияти жиҳатидан бирбирига яқин бўлган операцияларни уйғунлаштириш ўтган хўжалик йилини ҳам яхши якунлаш имконини берган эди. Фабриканинг иккита навбати ишга туширилди. Қурилиш жадал ва сифатли бажарилди. Ҳар бир сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга сарфланган харажат пландаги 96,3 тийин ўрнига 95,2 тийинни ташкил этди. Натижада қурилиш таннархи қўшимча 0,5 процент арзонлашди. Меҳнат унумдорлиги эса пландагига нисбатан 1 процентдан кўпроқ ортди. Бинокорларнинг бундай меҳнат муваффақияти муносиб тақдирланди. Коллективга ўтган йил республика социалистик мусобақаси якунлари бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва республика комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Колонна бинокорлари бу йил ҳам ўтган йилдагидек бир маромда ишлашга астойдил интилмоқдалар. Ҳозирги вақтда иш икки сменада ташкил этилган. Иккала смена иш фронти билан тўла таъминланяпти. Бунда қурилишнинг базасини мустаҳкамлаш соҳасидаги ишлар катта ёрдам бермоқда. Ҳозирги вақтда қурилиш майдонида 3 та бетон ва қоришма тайёрловчи битта узель ишлаб турибди. Колоннага қарашли полигонда девор элементлари, пойдевор блоклари, карниз плиталари, арматура синчлари тайёрланмоқда. Бу колоннанинг товар бетон ва қоришмага бўлган эҳтиёжини тўла қондиряпти. Бундан ташқари, Оҳангарон дарёси ўзанида қум ва шағал қазиб чиқарувчи карьер ташкил этилди.

Колонна коллективи иш ҳажмини йил сайин ошириб бормоқда. У бундан буён ҳам агросаноат комплексининг янги объектларини қуриш, мавжудларини кенгайтириш ва модернизациялаш билан шуғулланади. Шунинг учун ҳам коллектив ўтган йили бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кенгайтиришга, замонавий ва қудратли янги техника билан жиҳозланган базани барпо этишга киришди. У Чирчиқ посёлкасида қурилмоқда.

Ишга онгли ва ижодий муносабатда бўлаётган, уни зўр уюшқоқлик ва тартиб-интизом билан амалга ошираётган бинокорлар, юқорида айтганимиздек, бу йил зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган. Лекин уларнинг бу ташаббуси буюртмачи — «Узгоскомптицепром» (бошлиғи В. П. Пискунов) томонидан ҳамон қўллаб-қувватланмаяпти. Давлат саноат паррандачилиги комитети раҳбарлиги учинчи навбат учун технологик асбоб-ускуналар ва кабель маҳсулотини объектни ишга туширишга планлаштирган декабрь ойида етказиб бермоқчи эканлигини айтмоқда. Бунда республика Госснаби разнарядкаси рўкач қилинмоқда. Чунки уларнинг айтишича, худди шу сабабли ҳам комплектлаштиришни тезлаштира олишмас эмиш. Юзаки қараганда улар ҳақдек кўринадилар: планга амал қилиш керак, ундан четга чиқиш мумкин эмас.

Шундай бўлса бинокорлар ва монтажчиларнинг қимматли ташаббуси қуруқ гап бўлиб қолишини ҳам ҳисобга олиш лозим. Ахир объект, яна бунинг устига СССР Озиқ-овқат программасига мувофиқ қурилаётган, совет кишиларининг истеъмол маҳсулотларига нисбатан эҳтиёжларини қондиришга даъват этилган учинчи навбат қурилиши қанчалик барвақт тугалланса шунчалик яхши эмасми?! Наҳотки, шуни давлат комитетидагилар тушунишмаётган бўлса?! Улар барча имконият ва резервларни ишга солиб бунёдкорларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлашлари керак. Бунинг устига етишмаётган асбоб-ускуналар ҳам унчалик мураккаб эмас. Фақатгина бир хил типдаги дон тарқатгичлар ва суғориш мосламалари керак. Шундай ўзибўларчилик учинчи навбат қурилишини йил охиригача чўзиб юбориши мумкин. Ваҳоланки, уни октябрь ойи бошларида муваффақият билан ишга тушириш учун барча имкониятлар бор. Энг муҳими у ишлай бошлагач кўп талаб қилинаётган маҳсулотдан анчагина миқдорда қўшимча етиштириш мумкин бўлади. «Узгоскомптицепром» раҳбарлари шуни ҳисобга олишлари керак.

И. АҲМЕТОВ,
жамоатчи мухбир.
М. МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» 1-ТОШКЕНТ ПАРРАНДАЧИЛИК ФАБРИКАСИ ҚУРИЛИШИДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

ХИМИЯ—ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Марказий» павильонида «Республика химия саноати корхоналарининг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшаётган ҳиссаси» деб номланган тематик кўргазма намойиш этилаяпти. Бунга республикамиз химия саноати корхоналарининг ютуқлари, улар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар ҳақида экспозициялар ташкил этилган.

Ўзбекистон минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича мамлакатимизда етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Республикамиз химия корхоналарида йилига 7 миллион тоннадан зиёд минерал ўғитлар ишлаб чиқарилаяпти. Бу маҳсулотлар РСФСР, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжонга, Краснодар ўлкаси ва Уралга ҳам жўнатилмоқда.

Кўргазмада Олмалиқ химия заводи, Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг иш тажрибаси, улар ишлаб чиқараётган 70 дан ортиқ маҳсулотлар намойиш этилмоқда.

А. ҲАКИМОВ.

ИШЧИ-ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИДА

РАНГ—БАРАНГ МАВЗУ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи-қишлоқ мухбирлари университетида дарслар давом этмоқда. Тингловчилар ранг-баранг мавзуларда лекция ва суҳбатлар тинглашмоқда.

Навбатдаги машғулот «Телевидение журналистикаси» деб аталди. Ўзбекистон телевидениеси қишлоқ хўжалиги Бош редакциясининг редактори Эркин Юсупов телевидение эшиттириш-кўрсатувлари учун материалларни ташкил этиш ва эфирга узатиш жараёнлари хусусида суҳбат ўтказди.

«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири, педагог Саъдулла Султонов узоқ йиллардан бери матбуотда ўзининг хат-хабарлари билан қатнашиб келади. Унинг «Ишчи мухбир маҳорати» тўғрисидаги суҳбати ҳам университет тингловчилари учун қизиқарли ва фойдали бўлди.

ИЧКИЛИКБОЗЛИК—ЖАМИЯТИМИЗГА ЁТ ИЛЛАТ

ЖАМОАТЧИЛИК БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари март Пленумида «Ҳаммаси инсон учун, инсон бахт-саодати учун» программ қоида бундан буён янада чуқур маъно касб этиб бораверишги кераклиги алоҳида уқтирилди. Аммо шу билан бирга инсон ҳаёти унинг умумий ишга қўшаётган шахсий ҳиссасининг ортиб бориши асосида яхшиланиши ҳаммага тушунарлидир. Қаерда шу принципга амал қилинмаётган бўлса, ўша ерда социал адолат ҳам бузилади. Бизнинг бугунги ҳаётимизда ичкиликбозлик ва алкоголизм ҳам ҳаёт меъёрининг бузилиши демакдир.

Кейинги йилларда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати алкоголли ичимликларни сурункали истеъмол қилишга қарши кураш бўйича бир қатор маъмурий чоралар кўрди. Жумладан, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш юзасидан қарорлар қабул қилинди. Бундай ҳужжатларда спиртли ичимликлар сотиладиган магазинларни камайтириш ва вақтини чегаралаш, спиртли ичимликлар қувватини камайтириш, алкоголли ичимликлар сотиш юзасидан белгиланган тартиб-қоидаларни бузувчи савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ходимларига нисбатан талабчанликни ошириш конкрет белгилаб қўйилган.

Аммо ичкиликбозликка қарши курашиш юзасидан фақат давлат томонидан кўрилаётган тадбирларнинг ўзи етарли эмас, албатта. Бу ишга кенг жамоатчилик ҳам актив жалб этилиши лозим. Кўпчилик ичкиликбозликни умумий тарзда қоралаган ҳолда, гап айрим шахсларга бориб тақалганда уни аяшга ҳаракат қилишади. Бизнинг бундай ортиқча илтифотимиз ҳозирги пайтдаги ҳақиқий аҳволга нисбатан мутлақо ноўриндир.

Агар биз спиртли ичимлик сотиб олаётган ўсмирга бефарқ қарамасак, ичиб олиб, одамлар орасида беодобларча сўкинаётган, тақиқланган жойларда ҳам бемалол ичкилик ичиб ўтирганларга, албатта, танбеҳ берсак ва уларнинг зарарли оқибатлари тўғрисида маслаҳат беришга вақт топа олсак, буларнинг ҳаммаси давлат томонидан кўрилаётган тадбирлар билан қўшилиб, катта таъсирчан кучга айланарди. Чунки ичкиликбозликнинг авж олишига қарши жамоатчиликнинг таъсири бебаҳодир. Бу СССР Ички ишлар министрлигининг Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти олиб борган кузатишлар давомида ҳам аниқ фактлар билан исботланган. Ичкиликбозлик қилганлиги учун жарима тўлаган ҳар беш кишидан бири, жамоатчилик муҳокамасига ҳавола қилинган кишиларнинг эса фақат ўндан биригина иккинчи марта ичкиликбозликни суиистеъмол қилган.

Давлат ички ишлар бошқармаларининг асосий мақсади кўча ва жамоат жойларида маст-аласт бўлиб юрганларни йиғиб ҳушёрхонага олиб кетишдан иборат эмас. Асосий мақсад ичкиликбозликдек зарарли одатларга йўл қўймасликдир. Худди шу ўринда милиция органларига кенг жамоатчиликнинг, меҳнат коллективларининг ёрдамлари зарур бўлади.

Корхона ва ташкилотлардаги профилактика советлари ички ишлар органларига ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашда ҳар томонлама амалий ёрдам кўрсатишлари керак. Шунинг учун ҳам областимиздаги барча йирик корхона ва ташкилотларда ҳам ана шундай советлар ташкил этилмоқда. Бу советларнинг асосий вазифаси ичкиликбозликни келтириб чиқараётган сабаблар ва шарт-шароитларни аниқлашдан, ичкиликбозлик билан якка тартибда тарбия ишлари олиб бориб, бу зарарли иллатни камайтиришдан иборатдир.

Ичкиликка ружу қўйганларга қарши курашда коллективнинг роли ва таъсир кучига етарли баҳо берилмаётган корхоналарда, ташкилотларда маст ҳолда жиноий ишларга қўл уриш ҳоллари йил сайин кўпайиб боряпти. Жумладан, Наримонов шаҳридаги «Водремстроймаш», «Иргидромаш», темир-бетон буюмлари корхоналарида, Калинин районидаги Тошкент гўшт комбинатида ичкиликбозликка қарши курашиш бўйича профилактика совети шу пайтгача тузилмаган. Бу корхоналарнинг раҳбарлари ишчи-хизматчиларнинг тақиқланган жойларда ичкиликбозлик қилаётганликлари тўғрисидаги милиция органлари хабарларига бефарқ муносабатда бўлмоқдалар. Оқибатда бу корхоналарнинг ходимлари тез-тез ҳушёрхона «меҳмон»и бўлиб туришипти. Ичкиликбозликнинг жиноят сари осон йўл очиб бериши табиий ҳолдир. Бунга жуда кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Жумладан, Олмалиқдаги 5-ремонт-қурилиш бошқармасининг слесарь-механиги С. Асанов ичкиликбозлик оқибатида ўз хотинига пичоқ кўтариб, уни жароҳатлашгача бориб етди. Натижада у беш йил муддатга озодликдан маҳрум этилиб, алкоголизмдан мажбурий даволанишга ҳукм қилинди. Калинин район матлубот жамиятига қарашли универмаг сотувчиси У. Бойматов эса маст ҳолда машинасини ҳайдаб, бир йўла уч кишига шикаст етказди ва уларга ёрдам кўрсатмай жўнаб кетди. У ҳам тўрт йил озодликдан маҳрум бўлди. Ангрен «Резинотехника» заводининг мастери Б. Орлов уйига маст ҳолда келиб, қўлида сигарета билан ухлаб қолди. Натижада квартирасида ёнғин чиқиб, уй ҳам, ўзи ҳам ёниб кетди.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш керакки, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари ишидаги нуқсонлар ҳам ичкиликбозлар учун катта имкониятлар яратиб бермоқда. Ички ишлар бошқармаси ходимлари буни ҳисобга олиб, спиртли ичимликларни сотиш тартиб-қоидаларига қандай риоя қилинаётганлигини текшириш мақсадида тез-тез рейдлар уюштирмоқдалар. Бу рейдлар давомида шу нарса маълум бўлмоқдаки, мактаб, корхона ва ташкилотлар ёнидаги савдо корхоналарида ҳамон спиртли ичимликлар сотишга рухсат бериб қўйилган. Кўпгина савдо ходимлари давлат томонидан тақиқлаб қўйилган вақтда ҳам алкоголли ичимликларни бемалол сотишда давом этмоқдалар. Айниқса, Наримонов шаҳри, Ғалаба ва Оржоникидзе районларида бундай тартиббузарлик авж олган. Ички ишлар органлари савдо тартиб-қоидаларини бузаётганларга қарши тегишли чоралар кўрмоқда. Бироқ бу нуқсонларни тезроқ тугатиш учун жамоат ташкилотлари савдо ва умумий овқатланиш корхоналари раҳбарлари ҳам конкрет чоралар кўришлари керак.

Бутун совет халқи партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини тўла амалга ошириш, XXVII съездни меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб олиш учун қизғин меҳнат қилаётган ҳозирги кунда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати аҳоли ўртасида тарбиявий ишларни кенг қулоч ёйдириш, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш масаласини ҳам биринчи планга қўймоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки бу умумдавлат, умумхалқ аҳамиятига молик масаладир. Бу ишни ҳеч оғишмай, қатъийлик билан, аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда олиб бориш зарур.

Ю. НЕВЗОРОВ,
область ижроия комитети ичкиликбозликка қарши кураш комиссияси раисининг ўринбосари.

◆ ТАБИАТ МУҲОФАЗАСИ — УМУМДАВЛАТ, УМУМХАЛҚ ИШИ

◆ ЛОЙИҲАЧИЛАР ВА ҚУРУВЧИЛАР МАСЪУЛИЯТИ

◆ АСАЛАРИ ҲОСИЛГА БАРАКА КИРИТАДИ

◆ РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

Бугун—Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни

ШАҲАРНИНГ ЭРТАНГИ ҲАВОСИ

Республикамизда ташқи муҳитни ифлослантиришни камайтириш мақсадида муҳим тадбирлар амалга оширилянти. Корхоналарда технологик жараёнлар такомиллаштирилмоқда, ишлаб чиқариш реконструкцияланяпти. Ташқи муҳитга ёмон таъсир кўрсатаётган ифлослантириш манбалари йўқотилмоқда. Шунингдек, ҳавони ифлослантирмайдиган хом ашё ва ёнилғилардан фойдаланиш чоралари кўриляпти.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида катта муваффақиятларга эришилганлигига қарамай ҳавони мусаффо сақлаш учун ҳали кўп иш қилиш керак. Шу сабабли янги саноат корхоналарини лойиҳалаш ва қуришда бу масалага эътибор кучайтириляпти.

Ҳаво мусаффолигини сақлаш Тошкент области учун алоҳида аҳамиятга эга. Чунки пойтахт области Совет Иттифоқидаги энг мураккаб табиий районлардан бирида жойлашган. Баланд тоғ қоялари мусаффо Арктика ҳавосининг ўтишига тўсқинлик қилади. Бунинг устига бу ерда жуда кўп йирик саноат корхоналари мавжуд. Транспорт қатнови ҳам бошқа жойларга қараганда кўп. Буларнинг ҳаммаси ҳавонинг беғубор бўлишини таъминлаш учун қўшимча тадбирлар кўрилишини тақозо этади.

Шаҳар устидаги ҳавони тозалашда табиий омилларнинг роли ҳам катта. Ҳавонинг тозалиги кўп жиҳатдан конкрет метеорология шароитларига боғлиқдир. Бу ўринда ҳаво мусаффолиги тўғрисида кўпчиликда нотўғри тушунча мавжудлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Биз кўп ҳолларда ёғингарчиликдан сўнг ҳаво тозаланади, деб ўйлаймиз. Ваҳоланки, бўрон ҳавони булутлар ер юзасига паст бўлган пайтда ёққан ёмғирга нисбатан кўпроқ кимёвий чиқитлардан тозалай олади.

Шунинг учун Ўзбекистон гидрометеорология ва атроф-муҳитни контрол қилиш бўйича комитети мутахассислари ноқулай об-ҳаво шароитларида барча йирик корхоналарда ташқарига зарарли моддалар чиқарилмаслиги учун қўшимча чоралар кўрилишини қатъий назорат қилиб бормоқда. Белгиланган тартиб ва қоидаларга мувофиқ ана шундай шароитларда корхоналардаги технологик жараёнлар ўзгартирилади, айрим ишлаб чиқаришлар эса умуман тўхтатиб қўйилади.

Аммо бундай тадбирлар шаҳар ҳавосининг мусаффолигини таъминлаш учун курашда муаммони тубдан ҳал қилиш имконини бермайди. Энг муҳими — корхонани лойиҳалаш ва қуриш пайтида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш юзасидан белгиланган қоида, талаб ва тартибларга қатъий риоя қилинишидир.

Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш бўйича давлат инспекциясининг мутахассислари деярли ҳар куни янги қурилишлар лойиҳаларини синчиклаб кўздан кечириб чиқадилар. Уларда бу объект қурилаётган жойнинг физик-географик шароитлари, метеорологик омиллари, ҳавони ифлослантирмасликни таъминлайдиган технологик ечимлар кўзда тутилган бўлсагина тасдиқланади.

Давлат инспекция мутахассисларининг бу масалаларга принципиаллик билан ёндашаётганликлари туфайли юқорида тилга олинган қоида ва тартибларга амал қилинмаган лойиҳалар сони кескин камайяпти. Илгарилари атроф-муҳитни муҳофаза қилиш тадбирлари кўзда тутилмаган лойиҳалар анча кўп бўларди. Жумладан, давлат инспекциясининг мутахассислари 1981 йилда ана шундай 62 та лойиҳани қайта ишлаш учун қайтариб беришди. 1982 йилда рад этилган лойиҳалар сони 30 тани, 1983 йилда 27 тани, ўтган йили эса атиги 15 тани ташкил этди, холос. Бироқ, биз ҳаво мусаффолигини таъминлаш кўзда тутилмаган бирорта ҳам лойиҳа бўлмаслиги учун курашяпмиз.

Бу ўринда лойиҳаларнинг пухталиги қандай аҳамиятга эга эканлигига иккита мисол келтириш мумкин. Капролактам ишлаб чиқариш иккинчи навбатини лойиҳалаш пайтида уни аввал Чирчиқ шаҳрида қуриш кўзда тутилган эди. Ўшанда қурилажак корхонанинг шаҳар ҳавосига таъсири ҳар тарафлама чуқур ўрганиб чиқилди. Бунинг натижасида корхонани бошқа жойга қуришга қарор қилинди. Ўз вақтида қабул қилинган бундай қарор шаҳар атмосферасини қўшимча ифлослантиришнинг олдини олди. Умуман олганда «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида ташқи муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган ноёб тадбирлар комплекси лойиҳалаштирилган. Бу комплекслар ташқи муҳитни мусаффо сақланишини автомат равишда контрол қилиш системаларига эгадир. Уларни жорий этиш фақат бирлашма атрофидагина эмас, шунингдек, Чирчиқ шаҳри устидаги ҳавонинг тозалигини анча яхшилашга хизмат қилади.

Иккинчи бир мисол. Тошкент мотор заводи қурилиши учун жой танлаш пайтида лойиҳалаш ташкилотлари давлат инспекцияси мутахассислари билан ҳамкорликда иш олиб бормадилар. Бунинг оқибатида «Узгипротяжпром» лойиҳа ташкилоти мутахассисларига эндиликда жуда мураккаб вазифаларни ҳал қилишга тўғри келяпти. Улар энг янги технологик ечимларни ҳамда ҳавони тозалашнинг замонавий усулларини қўллаган ҳолда атмосферани ифлослантирмаслик юзасидан комплекс тадбирларни амалга оширишлари зарур. Шаҳар ҳавоси мусаффолигини сақлаш тадбирларига қўшимча равишда 3 миллион сўмлик капитал маблағ сарфлашга мажбур бўлиняпти.

Шаҳар ва қишлоқларимизнинг эртанги ҳавоси... Яқиндагина бу унчалик жиддий муаммо эмасдек туюларди. Ишлаб чиқариш кескин тараққий этаётган транспортлар тобора кўпайиб бораётган ҳозирги шароитда эса бу ҳақда ўйламаслик мумкин эмас. Одамлар нафас оладиган ҳаво доимо мусаффо бўлиши учун ҳамма: корхоналар раҳбарлари ва лойиҳачилар, транспортни бошқарувчилар ва қозонхоналар ишчилари, кенг жамоатчилик курашиши лозим.

Н. КОРОЛЕВА,
Тошкент область табиатни муҳофаза қилиш жамияти секциясининг раиси.

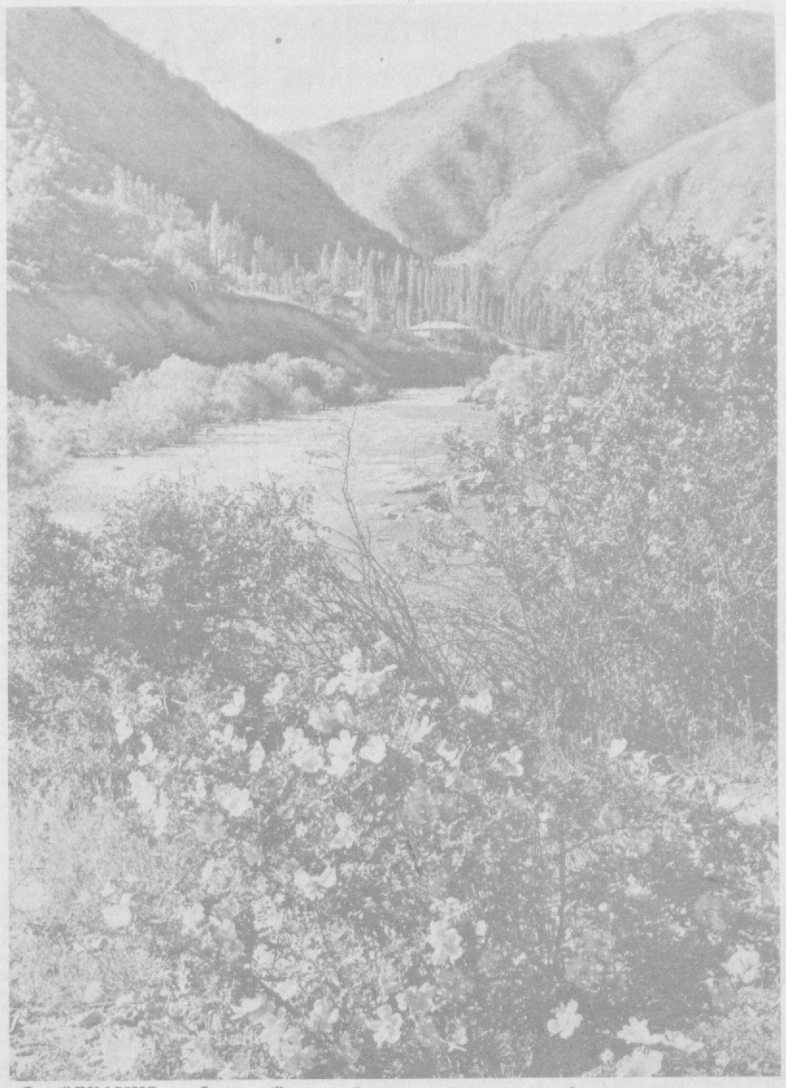

● ЎЛКАМИЗ табиатининг манзаралари бетакрор. Ўгам дарёсининг қирғоқлари ҳам табиат шайдоларини мафтун этади.

В. Портнов фотоси.

ҲАВАСКОР ОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

ЭҲТИЁТИНИ ҚИЛГАН ЯХШИ

Областимиз шаҳар ва районларида овчилик жамиятининг 5000 дан ортиқ аъзоси бор. Уларнинг кўпчилиги табиатга, унинг такрорланмас гўзалликларига меҳр қўйган кишилар. Спортнинг бу тури билан шуғулланувчилар муҳофазага олинган ҳайвонлар, ов қилиш муддатлари ҳақида тегишли маълумотга эга бўлишлари лозим. Маълумки ҳар бир ҳаваскор овчининг ўз ов милтиғи бор. Лекин баъзида овчиларнинг эҳтиётсизлиги туфайли кўнгилсиз воқеалар содир бўлиб туради. Биз Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг жамоат тартибини сақлаш бошқармаси инспектори Т. Темировдан ов қуролини олиш ва сақлаш қоидаларини шарҳлаб беришни илтимос қилдик:

— Ов милтиғига эга бўлиш унинг эгаси олдида катта масъулият юклайди. Бу масъулият биринчидан, атрофдагиларнинг хавфсизлигини таъминлаш, иккинчидан эса табиатнинг ноёб жонзотларини авайлаш, енгилтаклик билан уларга зарар етказмасликдан иборат. Ов қилиш кўнгилхушликдан иборат эмас. Спортнинг бу тури билан шуғулланувчилар мулоҳаза билан иш юритишлари, инструкцияга қатъий амал қилишлари талаб этилади.

Магазиндан ов милтиғи сотиб олишга келган харидорнинг ёнида шу йил учун аъзолик бадали тўлангани қайд қилинган овчилик билети ва ички ишлар бўлимининг махсус рухсатномаси бўлиши керак. Милтиқни сотиб олгандан сўнг бир ой ичида ички ишлар бўлимида регистрациядан ўтказиш лозим. Қайта регистрация эса ҳар уч йилда бир марта амалга оширилади.

Ҳаваскор овчи милтиғини ишончли жойда эҳтиётлаши, доим ўқланмаган, қисмларга ажратилган ҳолда ўқ-дорилардан узоқроқда сақлаши лозим. Ов милтиғини ўғирлатган ёки йўқотган киши тезлик билан ички ишлар бўлимига хабар қилиши керак. Акс ҳолда бу бепарволик кўнгилсиз оқибатларга олиб келади.

М. МАҲМУТОВ.

БУ—ҚИЗИҚ!

Приморьенинг жанубий қисмида темир қайин ёки Шмит қайини деб аталган дарахт ўсади. Дарахтнинг қаттиқлиги номига монанд: танасини болта билан кесиб бўлмайди. Уни ўқ ҳам тешиб ўта олмайди.

* * *

Мексикада ўсаётган «Санта Мария» сарв дарахти тахминан 4000—5000 ёшдадир. Унинг пастки қисмининг айланаси 49 метрга етади. Дарахт танасини 27 киши қўл ушлашиб «қучоқлаши» мумкин.

* * *

Панама оролларида шохшаббалари тўрт бурчак шаклидаги дарахтлар учрайди. Буларнинг йиллик халқалари ҳам тўғри тўрт бурчаклардан иборатдир.

* * *

Японияда банка шишаларга консерваланган гуллар ҳам сотилади. Банка очилгач озгина сув пуркаб юборилса гул яшнаб кетади ва янги узилган гулдан фарқ қилмайди.

Консервалаш учун дастагул ва карнайгуллар ишлатилади.

СУТ ОҚАДИ, ЗАҲАР ТОМАДИ

Коста-Рика, Эквадор ва Лотин Америкаси мамлакатларида маҳаллий халқ «Сорвейра» — сўрғич деб атайдиган ажойиб дарахт ўсади. Унинг пўстлоғини қирқишингиз биланоқ сут оқа бошлайди. Дарахтдан соатига бир литргача сут олиш мумкин. Унинг таъми сигир сутига ўхшайди. Лекин бундай сут бироз ўтгач қуюқлашиб, ачиб қолади. Сўрғич дарахтини йилнинг хоҳлаган вақтида соғиб, сутини ичиш мумкин.

* * *

Шундай ўсимликлар ҳам борки, улардаги бир мисқол заҳар йирик ҳайвон ёки одамни бир лаҳзада ҳаёт билан видолаштира олади. Стрихнос шундай ўсимлик ҳисобланади. Унинг уруғида икки хил — стрихнин ва бруцин заҳарлари бўлади. Стрихноснинг бошқа бир тури янада хавфли заҳар — курарега эга. Ерли халқлар камонлари ўқининг учларини заҳарлаб ов қилишади.

М. НАБИЕВ тўплаган.

*

ИЛОН ТУТУВЧИЛАР

Фрунзе зоокомбинатининг овчиларидан бир группаси ғалати ов қилгани Сибирга жўнаб кетди. Улар ботқоқ участкалардан тўрт, беш мингта қора илон тутишлари керак. Бу илонларнинг ҳаммаси комбинат серпентарийсига келтирилади ва июль ойи ўрталарида олти-етти мингтача илонча беради.

Тухумдан очиб чиққан илончалар яна Сибирга жўнатилади, «ота-оналари» эса серпентарий маҳсулдор группасида қолади.

...Узун ёруғ хонанинг икки томонида тўрт қатор қилиб қафаслар — террариумлар ўрнатилган. Электр приборлар бу қафасларни доимо бирдай илитиб туради. Герпетолог чаққон ҳаракат қилиб қафасдаги каттагина илонни ушлаб олиб унинг бошини салгина қисади ва жуда тоза шиша идишга энгаштиради. Шу идишнинг ички деворида заҳар томчилари пайдо бўлади. Ҳар бир илон бир ой ичида шу таҳлитда олти-саккиз марта заҳар беради. Бу ерда бир йилда жами 500 грамм қуруқ илон заҳари олинади. Бу заҳардан дори тайёрлашда фойдаланилади.

В. ПОЛУКАРОВ,
ТАСС мухбири.
Фрунзе.

*

ТОҒЛАРДАГИ КОНЛАР

Тожикистон Фанлар Академияси тарих институтининг мутахассислари Помирда X асрга тааллуқли қадимги кумуш конларини топдилар. 4 минг метрдан баландликда топилган бу кон тоғлиқ Бадахшоннинг ҳозирги Мурғоб ва Шуғнон районлари территорияси бўйлаб юз километр чўзилган. Бундай баланд тоғликда кон камдан-кам бўлади.

Археологлар қадимги featкончиларнинг дунёдаги энг баланд шаҳристони — Бозордарада хумдон қолдиқларини, кончилик асбобини топдилар, кўпдан-кўп рўзғор ашёларини йиғдилар. Қуруқ ва совуқ иқлим туфайли улар яхши сақланган.

О. СОБОЛЕВ,
ТАСС мухбири.
Душанбе.

ҚУШЛАР КРОССВОРДИ

Ҳурматли газетхонлар! Кроссворд жавобларини белгиланган хонадан бошлаб рақам атрофига соат мили йўналиши бўйича ёзиб чиқиш йўли билан ҳал этиб, қанотли дўстларимиз бўлган қушлар ҳақидаги билимингизни синаб кўринг.

1. Гул шайдоси бўлган сайроқи қуш. 2. Ёз ойларида учиб келадиган узун оёқ қуш. 3. Ўзбекистоннинг барча тоғларида учрайдиган қуш. 4. Тинчлик рамзи бўлган қуш. 5. Кичик фойдали қуш. 6. Асосан фойдали қушларни тутиб овқатланувчи йиртқич қуш. 7. Овга ўргинадиган йиртқич қушлардан бири. 8. Ранг-баранг қанотли кўркам қуш. 9. Бўйни узун йирик сув қуши. 10. Уча олмайдиган энг йирик жануб қуши. 11. Чумчуқсимон кичик сайроқи қуш. 12. Йирик йиртқич қуш. 13. Уйда боқиладиган сайроқи қуш. 14. Осиё жанубида тарқалган тўти тури. 15. Ов қилинадиган энг кичик ўрдак. 16. Каптарлар оиласига мансуб қушлардан бири. 17. Ўзбекистонда қишлайдиган қуш. 18. Чумчуқсимонлар оиласига мансуб сайроқи қуш. 19. Ботқоқлик ва кўлларда яшовчи, оёғи, бўйни, тумшуғи узун кўчманчи қуш. 20. Энг катта йиртқич ов қуши.

Тузувчи **Ф. ОРИПОВ.**

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

◆ Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атроф-муҳит бўйича 1972 йили июнь ойида Стокгольмда бўлиб ўтган конференцияси таклифига биноан нишонланади. Конференция иштирокчилари ҳар йили 5 июнда барча давлатларда шу кунни нишонлашга даъват этган эдилар.

* * *

◆ СССРда табиатни муҳофаза қилиш тадбирларига катта маблағлар сарфланади. Жумладан, ўн биринчи беш йилликда экологик муаммоларни ҳал қилиш учун 10,3 миллиард сўм капитал маблағ сарфлаш мўлжалланган. Бу ўтган беш йилликдагига нисбатан 11 процент кўпдир. 1985 йилнинг ўзида шу мақсадлар учун 2,5 миллиард сўм сарфланади.

* * *

◆ Мамлакатимизда атроф-муҳитни кузатиш ва назорат қилиш бўйича умумдавлат хизмати мавжуд. У 450 дан ортиқ шаҳар, қуруқликдаги 1900 га яқин сув объектларини, кўл ва денгизларни қамраб олган.

ЭЪТИБОРГА ЛОЙИҚ МУАММО

ХИЗМАТИ БЕМИННАТ

Асалари дейилганда кўп ҳолларда унинг халқимиз таъбири билан айтганда «минг дардга даво» боли кўз олдимизга келади. Ваҳоланки улар ҳосилга ҳосил қўшадиган, ўсимликлар умрини узайтирадиган табиатдаги энг фойдали ҳашаротлардан бири ҳамдир.

Маълумки, ер куррасидаги мавжуд ўсимликларнинг 80 проценти энтеомофиллар ҳисобланади, яъни улар ҳашаротлар ёрдамида чанглантириладилар. Тўғри, гулларни асаларидан ташқари капалаклар, тукли ари ва қовоғари, пашшалар, тиллақўнғиз ҳам чанглатади. Аммо улар асаларига қараганда анча кам сонлидир. Бундан ташқари бошқа ҳашаротлар ўсимликларни яхши чанглата олмайди.

Масалан, гул чанги тиллақўнғизнинг силлиқ қатмақат қопламасига яхши ёпишмайди. Капалаклар эса битта гулкосада кўп вақт қўниб туришлари сабабли уларнинг гулларни чанглатишдаги унуми камдир.

Барча ҳашаротлар ўртасида фақат тукли ари асалари билан рақобат қилиши мумкин. Тукли арилар ҳаво булут бўлган пайтда ҳам, шамол эсиб турса ҳам учаверади. Уларнинг ҳартумчаси асалариникига қараганда узунроқ бўлиб, гулларни чанглатишга яхшироқ мосланган.

Лекин чанглатувчи ҳашаротларнинг иш мавсуми қисқа. Жумладан, она қовоғарилар энди уя қуришга киришган пайтда қишдан яхши чиққан бақувват асаларилар аллақачоноқ ўсимликларни чанглатаётган бўлади. Бундан ташқари ёввойи ҳашаротлар ҳеч қачон ўзларига шу дақиқада керагидан ортиқча овқат тўпламайди. Асаларилар эса кузгача гулшира ва гулчанг тўплаб, буларнинг ўзларига керагидан ортиғини инсонларга бол сифатида ҳадя этишади.

Тошкент области саноат корхоналари тараққий этган жой ҳисобланади. Бундан ташқари экин майдонларининг асосий қисми техника экинлари — пахта, каноп ва бошқаларга ажратилган. Шу сабабли ҳамда яйловларнинг камайиши, қишлоқ хўжалиги экинлри зараркунандаларига кимёвий воситалар билан кураш олиб борилиши натижасида областнинг бир қатор районларида ўсимликларни чанглатадиган ёввойи ҳашаротларнинг сони камайган.

Ўсимликлар учун чанглатиш нақадар катта аҳамиятга эга эканлиги яхши маълум. Бу ушбу ўсимлик умрини узайтириш, ундан ҳосил олишни кўпайтириш демакдир. Битта асалари бир гал учиб борганда олма, олча, беда, кунгабоқарлардаги 100 тадан 900 тагача гулкосада бўлади. Шу сабабли ҳам улар чанглатиш билан шуғулланадиган ёввойи ҳашаротлар ўрнини тўла боса олади. Чанглатишда асаларилардан фойдаланиш дала ва боғ-роғлар ҳосилини оширишга хизмат қилади.

Латвия, Литва, Эстония ва Молдавияда бунга катта аҳамият берилгани ҳолда ҳозирги пайтда озуқа экинларини чанглатиш учун ҳаваскор асаларичиларга ҳақ тўлаш усули қўлланиляпти. Масалан, Латвияда жамоат хўжалигидаги экинларни чанглатишда фойдаланилаётган ҳар бир асалари уяси учун ҳаваскор асаларичиларга 20 сўмдан 40 сўмгача ҳақ тўланади.

Бу ерда 1980 йилдан бошлаб чанглатиш бўйича район ташкилотлари фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг ходимлари ҳаваскорлар асаларичилар билан экинларни чанглатиш бўйича шартномалар тузишади.

Латвия асаларичилик бошқармаси маълумотларига қараганда қизил бедани чанглатишда битта асалари уясидан фойдаланиш бу озуқа экинининг уруғини олишни 70 килограммга кўпайтириш имконини берар экан. Ана шу миқдордаги уруғ эса беш гектар ерга беда экиш учун етарлидир.

Пойтахт областида ҳам озуқа экинлари ҳосилдорлигини ошириш учун катта имкониятлар бор. Бу ерда 3 минг гектардан ортиқ майдонда беда уруғчилиги билан шуғулланилади. Ана шундай бедазорларда чанглатиш учун асаларилардан фойдаланиш уруғ етиштиришни кескин кўпайтирган бўлар эди.

Асалариларнинг чапараста чангланадиган ноёб ва йўқолиб бораётган ўсимликлар умрини узайтиришдаги хизматини ҳам алоҳида таъкидлаш керак. Республикамиз территориясида ёввойи ҳолда ўсаётган ўсимликларнинг 4 мингдан кўпроқ тури мавжуд. Уларнинг 400 турига яқини ноёб ва йўқолиб бораётган турлардан ҳисобланади. Тошкент областида бундай ўсимликларнинг тури 54 тадир.

Бу энг аввало саллагул, астрагал, лола, эремуруслардир. Уларнинг кўпчилиги уруғлари орқали кўпаяди. Бу ўсимликлар уруғини кўпайтириш учун асаларидан кенг фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Областимизда асаларичилик ривожланиб бормоқда. Ҳозирги пайтда область ҳаваскор асаларичилар жамиятига аъзо бўлган 532 кишининг 11 мингтага яқин асалари уяси бор. Бу асалари уяларининг ҳар биридан йилига ўртача 20 килограммдан бол йиғиб олинмоқда. Демак, областимиз ҳаваскор асаларичилари Озиқ-овқат программасини бажаришга йилига 22 тонна асаллари билан ҳисса қўшмоқдалар.

Яна шуниси диққатга сазоворки, область ҳаваскор асаларичилар жамиятининг 532 аъзосидан 60 процентидан кўпроғи пенсионерлар ҳисобланади. Улар фойдали ижтимоий меҳнат билан шуғулланиб, дастурхонимизни ноз-неъматларга тўкин қилмоқдалар. Дала ва боғларимиздаги ҳосилга барака киритмоқдалар.

Ҳозирги пайтда қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида олдинда турган вазифаларни муваффақиятли бажаришга ҳаваскор асаларичилар ҳам муносиб улушларини қўшиб келмоқдалар.

Асаларичиликни янада ривожлантириш жуда фойдали маҳсулот етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда, боғ-роғлар ҳосилдорлигини ошириш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш мақсадларига ҳам хизмат қилади.

Р. ИБРОҲИМОВ,
Тошкент илмий марказининг ходими.

ҲАЁТИЙ ЛАВҲАЛАР

ЖОНЛИ ДАРАКЧИЛАР

Шаҳардан келган сайёҳлар Сижжак қишлоғидаги мактаб ўқитувчисиникида тунаб қолишга қарор қилишди. Сокин ва беғубор оқшомда улар боғда чой ичиб ўтиришарди.

— Менимча, эртага тоққа чиқмаганинглар маъқул, — деди уй эгаси собиқ курсдоши, болалар спорт мактабининг директори Абдувоҳид Мирзамамедовга. — Қаттиқ ёмғир ёғиб, жала қуйиши мумкин.

— Э, бўлиши мумкин эмас! — эътироз билдиришди шаҳарликлар. — Радиодан об-ҳаво маълумотини ўзимиз эшитдикку! Осмонга ҳам қаранг, беғубор.

Мезбон кулимсираб, боғдаги йўлкага ишора қилди. Меҳмонлар елка қисишди. Чунки улар у ерда чувалчанглардан бошқа ҳеч нарсани кўришмади.

— Худди шу чувалчанглар об-ҳавонинг жонли даракчилари бўлади, — давом этди уй эгаси. — Улар ёғингарчиликдан бехато дарак беришади. Чувалчанглар ер юзасига чиқса, албатта, ёғингарчилик бўлади.

Сайёҳлар бир-бирларига маъноли қараб қолишди...

Улар эрта тонгда енгилгина нонушта қилиб, йўлга отланишди. Сўқмоқ йўл арчазор томон кетганди. Осмон ҳамон беғубор. Бирор соат ўтгач эса об-ҳаво кескин ўзгарди. Ҳаммаёқ кулранг тусга кирди. Аввалига ёмғир, кейин эса ростмана жала қуя бошлади, чақмоқ чақди. Саёҳатчилар ноилож орқага қайтишди.

Улар пастаккина уйнинг айвонида шалаббо бўлган кийимларини алмаштириб бўлгач, панада туриб, шариллаб ёғаётган ёмғирни кузатишарди. Абдувоҳид Мирзамамедов касбдошига мурожаат қилди:

— Бу бизга яхши сабоқ бўлди. Табиат муаллими билимимизга «икки» қўйса ҳам бўларди.

Қишлоқ ўқитувчиси эса жилмайиб қўяқолди.

А. ИНСАРОВ.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

◆ Иттифоқдош республикалардаги табиатни муҳофаза қилиш жамиятлари катта ишларни амалга оширмоқдалар. Улар ўз сафларида 60 миллион кишини бирлаштирган.

◆ Асримизнинг бошидаёқ мамлакатимизда дастлабки қўриқхоналар ташкил қилинган эди. Ҳозир СССРда 140 та давлат қўриқхонаси мавжуд бўлиб, улар 11 миллион гектар майдонни эгаллайди. Йўқолиб бораётган, ноёб ўсимликлар ва ҳайвонлар давлат муҳофазасига олинган.

◆ Ўзбекистонда табиий ресурслардан фойдаланишни яхшилаш ва табиатни муҳофаза қилишга 1984 йилда 79,2 миллион сўм капитал маблағ сарфланди. Республикадаги 370 та биолаборатория ўсимликларни ҳимоя қилиш билан шуғулланмоқда. 900 га яқин саноат корхонаси гидрометеорология органлари томонидан мунтазам равишда текширишдан ўтказилади.

◆ Областимизда Бутуниттифоқ аҳамиятига эга бўлган Чотқол ўрмон хўжалиги ва биосфера қўриқхонаси, 2 та заказник мавжуд. Бундан ташқари 6 та ўрмон хўжалигида «Қизил китоб»га киритилган ўсимлик ва ҳайвонлар муҳофазаси билан шуғулланилмоқда.

◆ 1985 йилда областимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, сув ҳавзаларини тозалаш бўйича қурилмаларни ишга тушириш, ерларни эрозиядан сақлаш учун 25 миллион сўм сарфланади.

ПИОНЕР ЁЗИ

«СОЛНЕЧНИЙ» КУТМОҚДА

ОБЛАСТИМИЗНИНГ энг хушманзара жойларидан бири бўлмиш Чимёнда «Главташкентстрой»га қарашли 153-қурилиш трестининг «Солнечний» пионерлар лагери жойлашган. У 1968 йили ташкил этилган эди. Ўтган вақт ичида бу оромгоҳнинг мавжуд 16 гектар территориясида пионер ва ўқувчиларнинг мириқиб дам олишлари учун барча шарт-шароитлар вужудга келтирилди. Эндиликда бу ерда мавсум давомида «Главташкентстрой» ва областимиз қурувчиларининг 1700 дан зиёд ўғил-қизлари кўнгилли ҳордиқ чиқармоқдалар.

Шу кунларда «Солнечний» болаларни қабул қилишга шай қилиб қўйилди. Лагерда ҳар бир отрядга мўлжалланган ёруғ ва шинам хоналар, пионер ва ўқувчилар заллари, сузиш ҳавзалари, суҳбатлашиб ўтиришга мўлжалланган шийпончалар бунёд этилди.

— Бу йил пионер ва ўқувчиларнинг кўнгилли дам олишларига алоҳида эътибор бермоқдамиз, — дейди трест бирлашган касаба союз комитетининг раиси Ҳожиакбар Худойқулов, — шу сабабдан лагерь бошлиғи, тарбиячи ва вожатийликка Чилонзор район маориф бўлимининг тавсияси билан ўз касбига сидқидилдан меҳр қўйган тажрибали педагоглар, музика ўқитувчилари, тренерлар ва студентлар таклиф этилди.

Ҳақиқатан ҳам, бу ерда «Моҳир қўллар», «Фотоҳаваскорлик», «Бичиш-тикиш», «Рассомчилик ва ўймакорлик санъати» каби ҳаваскорлик тўгараклари, бассейн, кутубхона, лагер тарихи музейи, кино ва спорт майдонлари болалар хизматида бўлади. Бундан ташқари дам олувчиларни Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари, трестнинг илғор бунёдкорлари билан бўладиган қизиқарли учрашувлар, «Сув париси» байрами, Москвада ўтказиладиган ёшлар ва студентларнинг XII Жаҳон фестивалига бағишланган интернационал дўстлик кечалари, қўшни пионер лагерлари билан бўладиган спорт мусобақалари каби хилма-хил машғулотлар кутмоқда.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ,
жамоатчи мухбир.

● Мактабларда имтиҳонлар давом этмоқда. Суратда: Киров районидаги 83-мактабнинг 8-б синфида имтиҳон пайти.
С. Маҳкамов фотоси.

«ЭРТАКЛАР ШАҲАРЧАЛАРИ»

Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғига кираверишда «Эртаклар шаҳарчаси» яққол кўзга ташланиб туради. Болалар дидига мос бу маскан Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти студентлари кучи билан бунёд этилган эди.

Олий ўқув юртининг бир группа студентлари ўтган йилги учинчи меҳнат семестрида ана шу шаҳарчани тиклаш билан band бўлишган эди. Шуниси қувончлики, мазкур объект лойиҳасини ҳам ёшларнинг ўзлари қўлдан чиқаришди.

Бу оригинал лойиҳа Тошкентдаги 398-болалар боғчасида вужудга келган «Эртаклар шаҳарчаси»га ҳам асос бўлиб хизмат қилди. Ижодкор студентлар бу йил ёзда ҳам ана шундай бунёдкорлик ишларини давом эттирадилар. Улар ушбу боғчада яна бир «Эртаклар шаҳарчаси»ни бунёд этишни зиммаларига олдилар.

А. АЛИЕВ.

ҲАРБИЙ ҚИСМДА КОНЦЕРТ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Театр жамияти актёрлар уйининг ташаббуси билан Меҳнат Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг ҳарбий қисмларидан бирида санъаткорлар билан учрашув бўлиб ўтди. Жангчилар СССР халқ артисти, СССР ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларининг лауреати Галия Измайлова ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар Раҳимова бошчилигидаги Улуғ Ватан уруши йиллари ташкил этилган фронтчи-санъаткорлар бригадаларининг аъзолари ҳамда А. Навоий номли опера ва балет Катта театрининг хонанда ҳамма созандаларини қувонч билан қарши олдилар.

— Халқимизнинг асл фарзандлари социалистик Ватанимизнинг ҳаёт-мамоти учун олиб борилган оғир жангларда чинакам мардлик ва матонат намуналарини кўрсатдилар, — деди учрашувда сўзга чиққан Гавҳар Раҳимова. — Биз, санъат аҳли урушнинг энг оғир дамларида ўзимизнинг куй-қўшиқларимиз, ажойиб рақсларимиз билан жангчиларга маданий хизмат кўрсатиш учун оловли жанггоҳларда бўлганлигимиз, шонли Ғалабани яқинлаштириш учун озми-кўпми ҳисса қўшганлигимиз билан фахрланамиз. Уруш даврида республикамизда 19 та концерт бригадаси ташкил қилиниб, уларда жами 600 дан зиёд санъаткор иштирок этишди. Фронтчи-санъаткорлар ҳарбий госпиталлар ва жанг бўлиб турган энг олдинги марраларда бўлишиб, ўзларининг жанговар руҳдаги санъатлари билан Совет Армияси жангчиларини ғолибона курашга даъват қилдилар.

Шундан сўнг санъат усталари уруш йиллари яратилган ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги қўшиқлар ҳамда рақсларни ижро этдилар. Айниқса, фронтчи-санъаткорлардан Ўзбекистон ССР халқ артистлари Лизахоним Петросова (рақс), Коммуна Исмоилова, артистлардан Ўғилой Машарипова, Эргашхон Мирзаева ижро этган ўзбек халқ қўшиғи «Гул париваш», халқимизнинг жасур қизи, моҳир снайперчи Зебо Ғаниевага бағишланиб фронтнинг ўзида яратилган «Зебохон» қўшиқлари, Галия Измайлова ижросидаги совет ва жаҳон халқларининг рақслари, шунингдек Алишер Навоий номли театр солистлари ижро этган опералардан ария ва дуэтлар, қардош халқларнинг қўшиқлари жангчиларда унутилмас таассурот қолдирди.

«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

МУОЛАЖАСИ ЎЗИНГИЗГА БОҒЛИҚ

ИЧ терлама (қорин тифи) ўткир юқумли касалликдир. Бу касаллик билан фақат одамлар оғрийди. Ич терлама инфекциясининг бирдан-бир манбаи бактерия ташувчилар бўлиб, улар микробларни организмдан ажратадилар. Бу касаллик асосан оғиз орқали юқади, яъни унинг қўзғатувчилари ифлосланган сув ва овқат билан организмга тушади. Шунингдек, ич терлама микроблари теккан идиш-товоқлар, сўрғичлар, ўйинчоқлар орқали ҳам юқади. Айниқса, очиқ ҳавзалардаги сув касаллик тарқалишига сабаб бўлади. Ариқ, ҳовуз, қудуқ, дарё, кўл, оқова ёки канализация суви ифлосланиши мумкин.

Одам ич терлама қўзғатувчилари билан ифлосланган сувни ичганда, идиш-товоқларни, мева ва сабзавотларни ювиш учун ишлатганда, чўмилаётган вақтда сувни ютиб юборганда бу касаллик билан оғрийди. Хасталик кўпинча аста-секин бошланади. Ҳарорат бир ҳафта ичида 39—40 даражагача кўтарилади ва у узоқ вақтгача сақланади. Бош оғриғи, лоҳаслик, умумий дармонсизлик, аъзоибаданнинг қақшаб оғриши, уйқунинг бузилиши, титрабқақшаш аломатлари вужудга келади. У авж олганда терига тошма тошади. Беморнинг ранги оқариб, лаблари ёрилади. Қоринда шиш пайдо бўлади.

Касалликнинг илк аломатлари пайдо бўлиши билан дарҳол врачга мурожаат қилиш керак. Ич терлама ва бошқа ичак инфекциялари юқмаслиги учун овқатланишдан олдин қўлни албатта совунлаб ювиш, сабзавот ва ҳўл меваларни ейишдан бурун водопровод сувида яхшилаб чайиш зарур. Ахлат ва чиқиндиларнинг тўпланиб қолишига, касалликларни ташувчи пашшанинг кўпайишига йўл қўймаслик айниқса катта аҳамиятга эга. Болаларнинг ариқ, анҳор ва сув ҳавзаларида чўмилмаганлари маъқул.

Озиқ-овқат тайёрлаш корхоналари, боғча-ясли ходимлари ўз вақтида медицина назоратидан ўтиб туришлари, санитария-гигиена қоидаларига пухта амал қилишлари талаб этилади.

Касалликни даволагандан кўра, унинг олдини олиш осон. Шахсий гигиена қоидаларига пухта амал қилган кишилар ҳеч қачон ўткир юқумли меъда-ичак касалликларига, умуман, юқумли касалликларга учрамайдилар.

С. МУҲИТДИНОВА,
область санитария-маорифи уйининг врач-методисти.

ЁШ ИНСПЕКТОРЛАР СЛЁТИ

ОЛМАЛИҚ шаҳрида икки кун давомида кўча ҳаракати ёш автоинспекторларининг область слёти бўлиб ўтди. Слёт ўзига хос конкурс-мусобақа шаклида ташкил этилиб, кўча ҳаракати қоидаларининг билимдонлари, ёш регулировкачи, ёш пропагандист, йўл белгилари, светофор сигналлари, автомобиль маркалари каби босқичлар бўйича ўтказилди.

Иккинчи куни сафда айтиладиган қўшиқлар, агитбригадалар кўриклари бўлиб ўтди.

Умумий ҳисобда Бекобод райони ёш инспекторлари биринчи, Чирчиқдаги 6-ўрта мактаб ўқувчи-инспекторлари иккинчи ва Чиноз районидаги 5-мактаб ёш инспекторлари учинчи ўринни олдилар.

О. УМАРОВ,
милиция катта лейтенанти.

СПОРТ

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Бугун СССР терма командаси Копенгагенда Дания футболчилари билан жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинини ўтказади. Европанинг VI группасида Швейцария командасини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратган Ирландия командаси беш очко билан пешқадам бўлиб олди.

Совет футболчилари учун бу учрашув ниҳоятда аҳамиятлидир. Агар командамиз ғалаба қозонса, финалда қатнашиш ҳуқуқини берадиган иккита йўлланмага бўлган даъвогарлиги ортади. СССР терма командаси қолган уч учрашувни ўз майдонида ўтказади. 25 сентябрда Дания командасини, 16 октябрда Ирландия футболчиларини ва 30 октябрда Норвегия командасини қабул қилади.

Футбол мухлислари СССР-Дания командалари учрашувини Марказий телевидение программаси орқали маҳаллий вақт билан соат 22 дан беш минут ўтганда томоша қилишлари мумкин.

VI группада қатнашаётган командаларнинг бугунгача бўлган турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
Ирландия	5	4—4	5
Швейцария	5	4—9	5
СССР	4	7—4	4
Дания	3	4—1	4
Норвегия	5	2—3	4

* * *

Мамлакат чемпионати биринчи лигаси командалари навбатдаги тур ўйинларини ўтказдилар. «Пахтакор» Жиззахнинг «Звезда» командасини қабул қилиб, 4:1 ҳисобида ғалабага эришди. Тўпларни пахтакорчилардан Г. Денисов (2 та), И. Шквирин ва А. Зейтуллаевлар, «Звезда» командасидан З. Селимов киритди. Бошқа учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: СКА (Хабаровск) — «Кузбасс» — 2:0, «Искра» — ЦСКА — 0:0, «Ротор» — «Крилья Советов» — 2:2, «Шинник» — «Локомотив» — 2:0. «Шинник» 18 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Хабаровск армиячиларида 17 та, «Помир»да 16 та, ЦСКАда 15 та, «Пахтакор», «Ротор» ва «Крилья Советов» командаларида 13 тадан очко бор.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

КЕЛАЖАК ВАЗИФАЛАРИ

ГАВАНА. (ТАСС). Бу ерда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик доимий комиссиясининг 48-мажлиси бўлди. Мажлисда Болгария, Венгрия, Вьетнам, ГДР, Куба, Польша, Румыния, СССР, ЧССР ва Югославия делегациялари, шунингдек халқаро «Интератоминструмент» ва «Интератомэнерго» бирлашмаларининг вакиллари қатнашдилар.

Мажлис комиссиянинг 1984 йилги ишини маъқуллади, келажак вазифаларини кўриб чиқди. Жумладан, ҳамкорлик самарадорлигини ҳамда унинг изотоп ва радиация техникасини ишлаб чиқиш, такомиллаштириш ва халқ хўжалигида қўлланиш натижаларини янада ошириш соҳасидаги режалари белгиланди.

Мажлисда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг 1986—1990 йилларда атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш борасидаги илмий-техникавий ҳамкорлиги плани маъқулланди.

Фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 40 йиллиги ва бу ғалабага эришишга Совет Иттифоқи ҳал қилувчи ҳисса қўшганлиги зўр тарихий аҳамиятга молик эканини мажлис қатнашчилари таъкидлаб ўтдилар. Бу ғалаба, дейишди улар, жаҳон социалистик ҳамдўстлиги барпо этилишига асос солди, бу ҳамдўстлик эса ҳозир дунёда энг нуфузли кучга айланди.

КВАМЕ НКРУМА ХОТИРАСИ

АККРА. Гананинг биринчи президенти Кваме Нкруманинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган миллий илмий симпозиум Легон шаҳридаги давлат университетида ўтмоқда.

Африка институтининг бу ерда эълон қилинган баёнотида айтиладики, учрашув қатнашчилари Кваме Нкруманинг назарий меросини, унинг ҳозирги Ганани муваффақиятли социал ва иқтисодий ривожлантиришдаги аҳамиятини таҳлил этадилар. Илмий анжуман Африка институтининг ташаббуси билан ўтказилмоқда.

(ТАСС).

МАЙДА МИЛЛАТЛАРГА ЖАБР-ЗУЛМ ҚИЛМОҚДАЛАР

САН-ФРАНЦИСКО. Америка маъмурлари Қўшма Штатлардаги майда миллатларнинг асосий ҳуқуқ ва эркинликларини қўпол равишда поймол этмоқдалар. Вашингтон штатидаги Сиэтл шаҳрида ўтказилган матбуот конференциясида испан тилида сўзлашувчи америкаликлар «Нэшнл имэж» миллий ташкилотининг раиси Анабелла Харамилло хоним шу гапларни айтди.

Испан тилида сўзлашувчи АҚШ граждaнлари ўртасидаги ишсизлик даражаси мамлакатдаги ўртача кўрсаткичдан деярли икки баравар ортиқ бўлиб, ҳозирги вақтда 18,5 процентга етди. Бу — Рейган маъмурияти ўтказаётган камситувлик ва очиқдан-очиқ ирқчилик сиёсатининг бевосита оқибатидир, деб таъкидлади А. Харамилло хоним.

Унинг айтишича, АҚШ қишлоқ хўжалигида банд бўлган Лотин Америкасидан келган кишиларнинг аҳволи айниқса оғир. Улар Қўшма Штатларда ҳамма ҳуқуқлардан маҳрум этилган бўлиб, ҳар қандай иш шароитига кўнишга мажбурдирлар, улар қаттиқ эксплуатацияга дучор қилинмоқдалар. Арзимаган ҳақ учун жуда оғир меҳнат қилиш ёки ишсизлик ва қашшоқликка дучор бўлиш уларнинг қисматидир.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

◆ КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси бўлди. БАХТАР агентлигининг хабар қилишича, мажлисда АХДП Марказий Комитети Бош секретари, АДР Революцион кенгаши Раиси Б. Кармалнинг фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг 40 йиллиги байрамида қатнашмоқ учун Совет Иттифоқига қилган сафари якунлари муҳокама этилиб, якдиллик билан маъқулланди. Б. Кармал мажлисда сўзлаган нутқида совет халқининг уруш йилларида кўрсатган мардлиги ва матонатини таъкидлаб, СССРнинг ғалабасини буюк ва унутилмас ғалаба, деб таърифлади.

◆ ЛИМА. Миллий сайлов трибунали — шу йил 14 апрелда Перуда бўлиб ўтган умумий сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш олий органи халқ партияси — АПРА Бош секретари Алан Гарсиа Пересни мамлакатнинг янги президенти деб муддатдан илгари эълон қилди.

Маълумки, 14 апрелда бўлиб ўтган овоз беришнинг биринчи даврасида президент лавозимига овозга қўйилган номзодлардан биронтаси ҳам конституцияга мувофиқ талаб қилинган овозларнинг 50 проценти ва яна бир овозни тўплай олмади. Бироқ, АПРАдан номзод — Алан Гарсиа Перес энг кўп овоз олди. Тўплаган овозлар сони жиҳатидан ундан кейинги номзод — сўл кучлар бирлиги коалициясининг номзоди Альфонсо Баррантес овозга қўйишнинг иккинчи даврасида қатнашишдан воз кечганлиги сабабли овозга қўйишни ўтказиш ортиқча, деб топилди.

◆ ЛУАНДА. Ангола халқ озодлик қуролли кучлари (ФАПЛА) АҚШ МРБ ва ирқчи ЖАР боқимида бўлган УНИТА қўғирчоқ гуруҳи шайкаларини тор-мор қилиш юзасидан олиб бораётган муваффақиятли операцияларини давом эттирмоқдалар. Ангола миллий радиосининг хабар қилишича, шу йилнинг беш ойи мобайнида Уамбо ва Бие вилоятларидагина 400 дан кўпроқ газанда яксон қилинган. Жанубий Африкада ва Ғарб мамлакатларида ишлаб чиқарилган кўп миқдорда қурол-яроғ, ўқ-дори ва ҳарбий аслаҳа-анжом ўлжа олинган. Халқ мудофааси ташкилотининг ва халқ ҳушёрлиги бригадаларининг жангчилари ҳам террорчиларни тор-мор қилишда актив қатнашганлар.

Бу йил, деб таъкидлайди радио, УНИТАни йўқ қилиб ташлашда ҳал қилувчи йил бўлиши лозим. Ана шу бир тўда сотқинларнинг келажаги йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Улар қуролларини ихтиёрий равишда ташлаб, Ангола маъмурларига таслим бўлишлари лозим.

ТАСС.

ЯНА АГРЕССИЯ ҲАРАКАТИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Ливан жанубида яна агрессия ҳаракати қилдилар. 3 июнь куни босқинчиларнинг механизациялашган колонналари озод этилган районларга бостириб кириб, Срифа ва Маждал-Силм аҳоли пунктларини қуршаб олдилар.

Исроилнинг иғвогарликлари тўхтовсиз давом этаётган шароитда Ливан ватанпарварлари мамлакат жанубида ўрнашиб олган босқинчиларга кетма-кет зарба урмоқдалар. Ливан қаршилик ватанпарвар фронтининг маълумотномасида айтилишича, бир группа партизанлар Хасбайя яқинида Исроил позицияларига ҳужум қилдилар. Ватанпарварлар Бинт-Жбейл яқинидаги Айнат қишлоғи ёнида маҳаллий сотқинлар орасидан Тель-Авив тузган «миллий гвардия» деб аталган хиёнаткорларнинг постига ҳужум қилдилар. Босқинчилар ва уларнинг гумашталари аскарларига ва техникасига талафот етказилди.

Ливан пойтахтидаги вазият яна чигаллашди. Шиаларнинг «Амал» ҳаракати ва Ливан армияси 6-пиёдалар бригадасининг артиллерияси фаластинлик қочоқларнинг Бурж Ал-Баражна лагерини тўпга тутди. Бунга жавобан фаластинликлар «Амал» отрядларининг позицияларини ракета-тўплардан ўққа тутдилар. Шатила лагерида ҳам ўқтин-ўқтин отишма чиқиб турибди. Фаластинлик қочоқларнинг Ливан турли районларида жойлашган лагерларидаги аҳвол кескинлашганлиги қайд этилмоқда.

ҒАРБИЙ ЕВРОПА МАМЛАКАТЛАРИ БЎЙЛАБ САФАР

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг хабар қилишича, ХХР Давлат Кенгашининг Бош министри Чжао Цзиян Ғарбий Европа мамлакатлари бўйлаб сафар қилиш учун жўнаб кетди. У Буюк Британияга, ГФР ва Нидерландияга расмий визит қилади.

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

УЛУҒ ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ
7—8 ИЮНЬ СОАТ 20.00 ДА

«ҒАЛАБА БАҲОРИ»

ЭСТРАДА ПРОГРАММАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

«ЯЛЛА» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Фаррух ЗОКИРОВ.
Бутуниттифоқ конкурси лауреати

«САДО» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ ГРУППАСИ.
Бадиий раҳбар — Владимир БАРАМИКОВ.
Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг

ЭСТРАДА ВА СИМФОНИК МУЗИКА ОРКЕСТРИ.
Дирижёрлар — Дони ИЛЕСОВ, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Евгений ЖИВАЕВ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Раъно ШАРИПОВА, Шахбоз НИЗОМИДДИНОВ.
Халқаро ва Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари
Наталья НУРМУҲАМЕДОВА ва Мансур ТОШМАТОВ.
Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари:
Надежда ЧУРАДАЕВА ва Павел БОРИСОВ.
Солистлар: Ҳуррият ИСРОИЛОВА ва Ирина ПРАВОСУДОВА.

Программани Литва ССР давлат мукофотининг лауреати Владимир ЛАПИН, Бутуниттифоқ конкурси лауреати Рифат ИСМАГИЛОВ ва Людмила БЕССАРАБОВАлар олиб борадилар.
Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида соат 14 дан 19.00 гача сотилмоқда.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

9 ИЮНГАЧА

«МУЗ УСТИДА БАЛЕТ»

Н. ОСТРОВСКИЙ НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ
КИЕВ БАДИИЙ-СПОРТ АНСАМБЛИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

«БИЗ УКРАИНАДАНМИЗ» ПРОГРАММАСИДА — БАЛЕТ, РЕВЮ, СПОРТ, ЮМОР, АКРОБАТИКА, БОШҚА ХИЛ ТОМОШАЛАР.
ТОМОШАЛАРДА халқаро классдаги спорт мастерлари, СССР спорт мастерлари, СССР биринчиликларининг совриндорлари, Жаҳон ва Европа биринчиликлари, Олимпиада ўйинлари иштирокчилари, Украина ССРда хизмат кўрсатган артистлар қатнашадилар.

Бадиий раҳбар ва бош балетмейстер — Украина ССРда хизмат кўрсатган артист Фёдор ФЕДОТОВ.
Саҳналаштирувчи балетмейстер — Украина ССРда хизмат кўрсатган артист Елена ГОДНИЧАК.

ТОМОШАЛАР: 8, 9 июнь соат 17.00 ва 20.00 да; 5, 6, 7 июнь соат 17.00 ва 20.00 да бошланади.

Билетлар «Юбилей» Марказий спорт зали кассаларида сотилмоқда.
Кассалар ҳар куни соат 12.00 дан 20.00 гача ишлайди.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Қуйидаги телефонлар орқали маълумотлар олиш мумкин: касса — 65-03-12, администратор — 46-07-53, 46-68-77.

ТОК РЕГУЛЯТОРЛАРИ

КВАРТИРАНГИЗНИ ЛОЗИМ ДАРАЖАДА ЁРИТИШГА...
ЭЛЕКТР ЛАМПАЛАРИ ХИЗМАТ МУДДАТИНИНГ УЗАЙИШИГА...
ЭЛЕКТР ҚУВВАТИНИ ТЕЖАШГА ЁРДАМ БЕРАДИ!

РС-1-2 ТОК РЕГУЛЯТОРИ осма электр ёритгичларнинг ёрқинлигини аста-секин регулировка қилади. Электр лампаларини ёқиш, ўчириш ва ёрқинлик даражасини регулировка қилиш сенсор майдончасига енгилгина қўл тегизиш билан амалга оширилади.
РС-1 ТОК РЕГУЛЯТОРИ сенсорли бошқарилиш билан қандиллар, торшерлар ва бошқа ёритгичларнинг электр лампалари ёрқинлигини регулировка қилади.
РТ-4 ТОК РЕГУЛЯТОРИ булардан ташқари электр дазмоллар, плиталар, каминлар, паяльникларнинг лозим даражада интенсив қизишини таъминлайди ва фото ва кинолампаларининг ёрқинлигини регулировка қилади.
Ток регулятори электр тармоқ симларини ортиқча ўзгартирмай осонликча ўрнатилади.
Тайёрловчи — Запорожье «ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЬ» ишлаб чиқариш бирлашмаси.
РС-1 ва РС-1-2 регуляторининг баҳоси — 10 сўм.
РТ-4 регуляторининг баҳоси — 15 сўм.
Ток регуляторларини давлат савдоси ва матлубот кооперациясининг ихтисослашган магазинларидан харид қилиш мумкин.
ИНФОРМЭЛЕКТРО.
ГЛАВКООПИНФОРМРЕКЛАМА.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

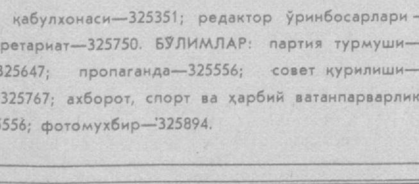

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда—325556; совет қурилиши—325645; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; адабиёт ва санъат—325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар—325556; фотомухбир—325894.

Р. 05860. А. 1716. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12